TRST, četrtek
1. maja 1958
Leto XIV. - Št. 104 (3949)

PRIMORSKI DNEVNIK

Cena 30 lir
Tel.: Trst 94-638, 93-808, 37-338 - Gorica 33-82
Poštnina plačana v gotovini

UREDNIŠTVO: UL. MONTECCHI št. 6, II. nad. — TELEFON 93-808 IN 94-638 — Poštni predal 559 — UPRAVA: UL. SV. FRANCISKA št. 20 — Tel. št. 37-338 — Podruž. GORICA: Ul. S. Pellico 1-II., tel. 33-82 — OGLASI: od 8. do 12.30 in od 15. do 18. - Tel. 37-338 — CENE OGLASOV: Za vsak mm višine v širini 1 stolpca: trgovski 80, finančno-upravni 120, osmrtnice 90 lir — MALI OGLASI: 30 lir beseda — Za Jugoslavijo cene oglasov po dogovoru.

NAROČNINA: mesečna 480 lir — vnaprej: četrtletna 1300 lir, polletna 2500 lir, celoletna 4900 lir — Nedeljska številka mesečno 100 lir, letno 1000 lir — FLRJ: v tednu 10 din, nedeljska 20 din, mesečno 250 din — Nedeljska: letno 780, polletno 390, četrtletno 195 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za FLRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stritarjeva ul. 3-I., tel. 21-928, tekoči račun pri Komunalni banki v Ljubljani 60-KB-1-Z-375

ŽIVEL PRVI MAJ!

Letošnji 1. maj praznujemo v znamenju važne bitke političnih volitev; zato mobilizirajmo vse sile za poraz konservativnih in reakcionarnih sil, za uveljavitev delavskih levičarskih strank!

Letošnji prvomajski praznik praznuje naše delovno ljudstvo v znaku važnih političnih volitev. Zato je letošnji delavski praznik tembolj pomemben. Delovni ljudje bodo v tej važni bitki mobilizirali vse svoje sile za poraz vseh reakcionarnih in konservativnih sil. Glasovali bodo tako, da se bodo delavske, levičarske stranke čimbolj uveljavile.

Prvi maj praznujemo tudi v znaku borbe za sodelovanje in akcijsko enotnost med delavskimi strankami in sindikati, med delavci vseh socialističnih in demokratičnih struj. Delovno ljudstvo Trsta zahteva avtonomijo, bori se za povečanje mednarodnega prometa v našem pristanišču, za vrnitev svojega ladjevja in za popolno zaposlitev ladjedelnice ter za splošen napredek tržaškega gospodarstva. Delovno ljudstvo Trsta obeh narodnosti poudarja danes ponovno vse pridobitve antifašistične in odporniške borbe ter izraža voljo, da te pridobitve proti vsemu in vsakomur brani. Zahteva dejansko priznanje in popolno izvajanje narodnostnih pravic Slovencev na podlagi ustavnih načel republiške ustave in posebnega statuta londonskega sporazuma.

Tudi tržaški delovni ljudje, tako kot delovni ljudje vse Italije, ki so v svoji ogromni večini vključeni v strnjene vrste Splošne italijanske zveze dela (CGIL), usvajajo in se borijo za zahteve te najnaprednejše razredne sindikalne organizacije v državi, ki v svoji poslanici delovnemu ljudstvu za 1. maj poudarja važne uspehe, ki so jih s svojim enotnim nastopom dosegli sindikati v borbi za zboljšanje življenjskih pogojev. Hkrati pa opozarja, da so mezde industrijskih in kmetijskih delavcev še vedno daleč izpod potreb življenjskih osnovnih potreb delovnega človeka. «V tovarnah, v uradih in na vasi vodijo delodajalci ofenzivo proti demokratičnim in sindikalnim svobočinam delavcev, izvajajo diskriminacijo na škodo pristašev enotnega sindikalnega gibanja in grozijo z lakoto ter odpusti naj bolj aktivnim in najbolj odločnim sindikalistom.

Vladna gospodarska politika, kjer prevladujejo koristi privilegiranih skupin, je zašla v globoko krizo, ki bi lahko imela zelo hude posledice za delovne ljudi zaradi sedanje ameriške recesije in zaradi stopanja v veljavo sporazuma o skupnem evropskem tržišču.»

Vodstvo CGIL poziva nato delavstvo, naj okrepi enotno akcijo za dosego povišanja mezd, za zboljšanje socialnega skrbstva, za znižanje delovnega urnika, za enakost plač moškim in ženskam, za znižanje socialnih razlik med Severom in Jugom.

«Združite svoje sile za dosego nove gospodarske in socialne politike, politike razvoja proizvodnje in polne zaposlenosti, ki bo omejila oblast velikih monopolov in veleposestnikov, ki bo uresničila reformo ureditve države, ki jo predvideva ustava!

Borite se skupno na vsakem delovnem mestu za svobodno izvajanje demokratičnih in sindikalnih pravic, za enotnost notranjih komisij, za ohranitev njihovih funkcij, za demokratično nameščanje in za stalne upravičene razloge!

Borite se združeni za mir, za razorožitev, za preprečenje postavljanja atomskih oporišč in izstrelkov na našem ozemlju, za odstranitev nevarnosti atomske vojne, za dosego trajnih dogovorov in sporazumov ter za povečanje mednarodne trgovine med vsemi ljudstvi in vsemi deželami!

Okrepite svojo Splošno zvezo dela in enotne razredne sindikate, ki so na čelu borbe za delavske in sindikalne pravice in ki predstavljajo mogočno in nenadomestljivo orodje za zmago vaših zahtev, za uveljavljanje vaših pravic, za jamstvo, da bo v deželi vladalo blagostanje, svoboda in mir.»

UDELEŽITE SE:

dopoldne: povorke CGIL, ki bo krenila s Trga Pestalozzi na Trg Perugino ob 9.30 uri in zborovanja na Trgu Perugino ob 10.45 uri;

popoldne: **ljudske veselice NSZ, ki bo ob 15. uri na stadionu Prvi maj, kjer bosta govorila tovariša Franc Štoka in Bortolo Petronio**

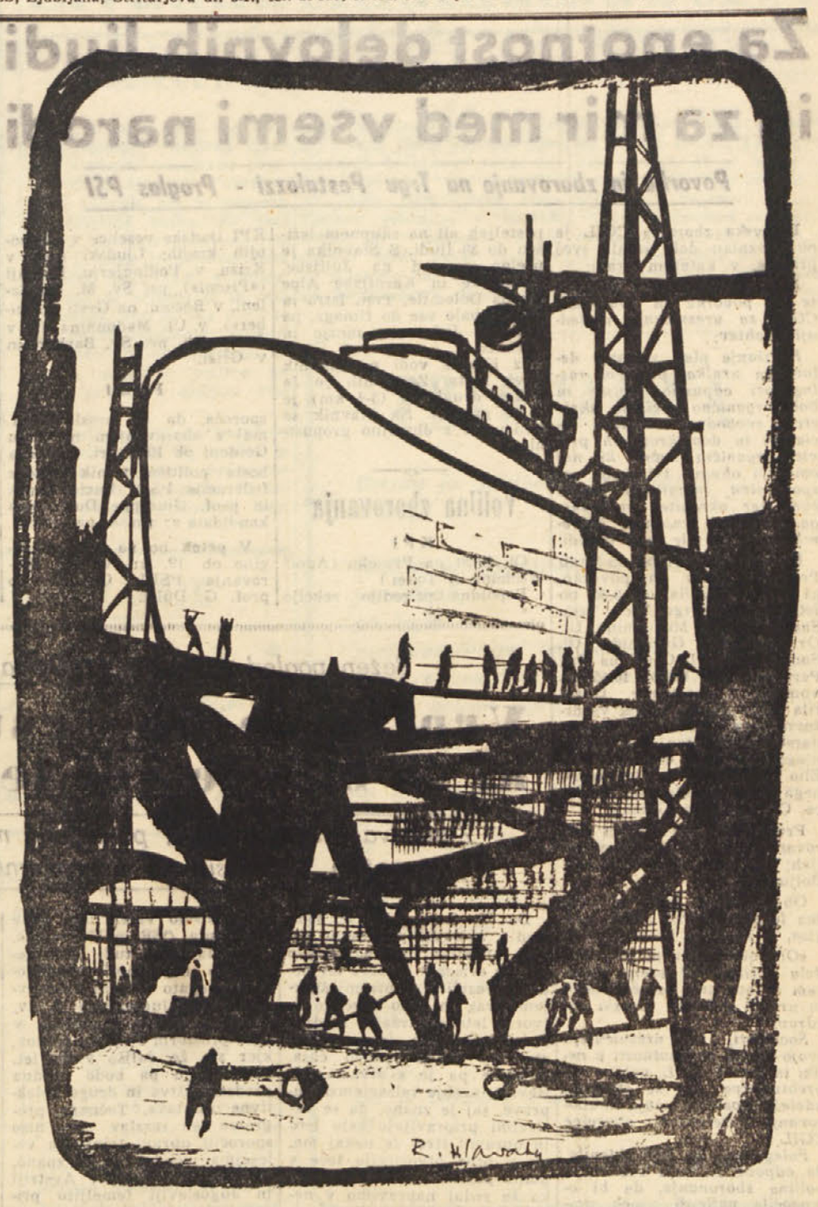

Frondizi prevzame danes predsedniško mesto

BUENOS AIRES, 30. — Novi argentinski predsednik Arturo Frondizi, ki bo jutri prevzel svoje mesto, je imenoval pet ministrov svoje vlade. Vsi ministri, razen enega, ki ne pripada nobeni stranki, so člani Frondizijeve radikalne stranke.

Predstavnik Frondizija, ki je izročil tisku to sporočilo, je izjavil, da bodo ministre za letalstvo, vojsko in mornarico imenovali v sredo in da bo «v čim krajšem času» imenovan neki delavec za ministra za delo. Novi notranji minister Vitolo prevzema začasno tudi vodstvo prometnega ministrstva; finančni minister De Carril pa prevzema tudi vodstvo ministrstva za kmetijstvo in trgovino.

Opazovalci ugotavljajo, da je sedanja vlada začasna. Ustava iz leta 1853, ki je bila potrjena lansko leto, določa, da ne more v vladi biti več ko osem ministrov. Frondizi [illegible] prve dni maja predlagal [illegible]mentu načrt zakona, na podlagi katerega bodo trije vojaški ministri podrejeni ministrstvu za obrambo in bodo postali državni podtajniki. Ta sprememba bi Frondiziju omogočila, da brez spremembe števila ministrov imenuje ministra za javna dela in za delo. Po mnenju opazovalcev bo kongres brez težav odobril ta načrt, ker ima Frondizi v njem večino.

Opazovalci poudarjajo, da za ministre niso bili imenovani samo radikali, ki so podpirali Frondizijevo kandidaturo. Mladi advokat Carlos Florit, ki ni vpisan v nobeno stranko, je dobil važno zunanje ministrstvo. Florit ima 29 let in je baje povezan s katoliškim nacionalističnim gibanjem. Bil je tesen sodelavec Pabla Parda, ki je bil član prejšnje vlade.

Novi notranji minister Alfredo Vitolo pa je sporočil, da bodo 2. maja predložili kongresu načrt zakona za splošno amnestijo za civiliste in vojake.

—«»—

Francoski študentje za neodvisnost Alžira

PARIZ, 30 — Pariški dnevnik «Le Monde» javlja da je skupina 350 francoskih univerzitetnih študentov sklenila predložiti Plevenu dokument, ki vsebuje načrt za mir v Alžiru. Dokument se zavzema za začetek pogajanj. Pred začetkom pogajanj pa naj se poudari pravica Alžircev do samoodločanja in neodvisnosti. Dalje zahteva, naj postane Alžir avtonomna republika, ki naj bo vključena v skupnost v federalni ali konfederalni obliki. Francoska manjšina v Alžiru naj ima pravico svobodno živeti. Nihče ne sme biti preganjan, tako na francoski kakor na alžirski strani, zaradi sodelovanja s francoskimi oblastmi oziroma zaradi upora proti njim. Izjema naj bo za tiste, ki so odgovorni za mučenja.

—«»—

Uspešen poizkus v FLRJ z domačim reaktorjem

BEOGRAD, 30. — V inštitutu za jedrsko energijo «Boris Kidrič» so uspešno izvršili poizkus s prvim domačim nuklearnim reaktorjem. Dosegli so tako imenovano kritično točko, ko se v reaktorju pojavlja totalna reakcija oziroma cepitev atomskega jedra urana, pri čemer se sprošča jedrska energija. Po dopolnilnih meritvah bo reaktor začel redno delovati po prvomajskih praznikih. Poizkus so napravili sinoči.

—«»—

BEOGRAD, 30. — Danes je prispela v Beograd delegacija Združene arabske republike pod vodstvom dveh članov vlade. Delegacija bo ostala v Jugoslaviji 12 dni in bo obiskala Sarajevo, Jablanico, Mostar, Dubrovnik, Zagreb, Ljubljano in Reko. Člani delegacije bodo proučevali vprašanja socialne politike.

Zaključek konference v Tangerju

Podpora alžirskemu ljudstvu v njegovi borbi za svobodo

Poziv zahodnim državam, naj ukinejo pomoč Franciji za vojno v Alžiru

TANGER, 30. — V končni resoluciji, ki so jo objavili danes zjutraj, priporoča tangerska konferenca sestavo alžirske vlade po posvetovanju med tuniško in maroško vlado. Resolucija pravi dalje, da Francija uživa pomoč nekaterih zahodnih držav v svoji kolonialni vojni proti Alžiru, ter nujno poziva te države, naj prenehajo z vsako politično in materialno pomočjo za nadaljevanje te vojne. Dalje zahteva, naj se francoske čete v Maroku in Tuniziji ne uporabljajo več kot oporišča za napad proti alžirskemu ljudstvu.

Konferenca se izreka za federacijo Severne Afrike in predlaga «prehodno dobo» ter ustanovitev posvetovalne skupščine arabskega magreba, ki naj bo izraz krajevnih narodnih skupščin Tunizije in Maroka in narodnega sveta alžirske revolucije. Dalje obsoja resolucija navzočnost francoskih čet v Tuniziji in Maroku in poudarja, da je to v nasprotju s suverenostjo omenjenih neodvisnih držav.

Resolucija izreka aktivno solidarnost z borbo, ki jo vodi prebivalstvo Mavretanije za osvoboditev izpod kolonialnega jarma in za povratek k maroški domovini.

«Konferenca, pravi resolucija dalje, predlaga vladam držav arabskega Magreba, naj ne obvežejo ločeno usode Severne Afrike, kar se tiče odnosov s tujino in obrambe, dokler se ne ustanovijo federalne ustanove.»

Resolucija poudarja, da je alžirska narodnoosvobodilna fronta edina predstavnica borečega se Alžira.

Resolucija o vojni za neodvisnost v Alžiru omenja med drugim neuspeh ponovnih prizadevanj, da bi se alžirski spor sporazumno rešil, ter francosko zavrnitev ponudbe maroškega kralja in tuniškega predsednika za dobre usluge. Resolucija omenja tudi prestrego letala, v katerem so bili nekateri predstavniki alžirske narodnoosvobodilne fronte, dalje bombardiranje tuniške vasi Sakiet in vojaške operacije v Južnem Maroku.

«Konferenca, pravi dalje resolucija, je sklenila, da bodo politične stranke nudile vso podporo svojih narodov in vlad alžirskemu ljudstvu, ki se bori za svojo neodvisnost.» Resoluciji so dodane še štiri druge resolucije: prva zahteva prenehanje pomoči nekaterih držav Franciji v Alžiru; druga govori o Mavretaniji in o navzočnosti francoskih čet v Tuniziji in Maroku; tretja priporoča ustanovitev federalnih ustanov; četrta napoveduje ustanovitev stalnega tajništva.

Konferenca je sklenila ustanoviti stalno tajništvo, da za gotovi izvedbo teh sklepov. V tajništvu, ki se bo prvič sestalo maja, bosta dva člana alžirske osvobodilne fronte, dva člana Istiklala in dva člana Neodestura, ki bodo ustanovili dva urada s sedežem v Rabatu in Tunizu.

Sklepe konference so objavili na svečani zaključni seji, ki je bila okoli poldne pod predsedstvom voditelja maroške stranke Istiklal El Fassija.

V zaključnem govoru je El Fassi pozval Francijo, naj takoj prizna neodvisnost Alžira ter naj s tem «znova naveže svoje zgodovinske vezi z arabskim svetom in Severno Afriko».

—«»—

Uradni podatki o volitvah v Togu

LOME (TOGO), 30. — Na podlagi dokončnih uradnih podatkov o nedeljskih volitvah v Togu, ki je pod francosko zaupniško upravo, je 46 poslanskih mest v novi zbornici takole razdeljenih: 29 poslancev nacionalistična stranka (odbor za enotnost Toga); ta stranka se zavzema za takojšnjo neodvisnost Toga. 10 poslancev je dobila stranka, ki je bila do sedaj na vladi skupno s stranko napredka, ki je dobila 3 poslance in ki se zavzema za avtonomno republiko v okviru francoske unije. Izvoljeni so bili tudi 4 neodvisni. Od teh je Paulin Akuete sindikalni voditelj, ki so ga med volilno kampanjo podpirali nacionalisti. Tudi druga dva sta naklonjena nacionalistični stranki.

Ministrski predsednik Grunitsky je bil izvoljen s 5398 glasovi proti 5009, ki jih je dobil nasprotni kandidat Patrice Patsch.

—«»—

Nehru ostane?

NOVI DELHI, 30. — V indijskih parlamentarnih krogih menijo, da bo Nehru skoraj gotovo ostal ministrski predsednik, da pa bo šel za dva ali tri mesece na oddih. Parlamentarna skupina kongresne stranke, ki mora odločati o Nehrujevem predlogu za ostavko, se bo sestala jutri in ga bo pozvala, naj ne zapusti svojega mesta, pač pa naj gre samo na oddih.

—«»—

Danes tretji sputnik?

MOSKVA, 30. Zadnje dni se vztrajno govori, da bodo morda na praznik 1. maja izstrelili tretji sovjetski sputnik. Listi v vzhodnoevropskih državah te dni mnogo pišejo o tem. Zato nekateri opazovalci ne izključujejo možnosti izstrelitve tretjega sputnika v prvih dneh maja.

—«»—

Izjemno stanje na Malti

LA VALLETTA, 30. - Guverner na Malti sir Robert Laycock je danes proglasil na otoku izjemno stanje. Guverner vodi upravo otoka po ostavki Mintoffove vlade. Izjemno stanje je proglasil zaradi številnih neredov, do katerih je prišlo med splošno stavko.

Zahodni odgovor za Moskvo poslan v odobritev NATO

Eisenhower še vedno govori o «čistih» in «umazanih» bombah

Komentarji o Hammarskjoeldovem posegu v debato v Varnostnem svetu

LONDON, 30. — Predstavnik Foreign Officea je danes izjavil, da so zahodni odgovor na zadnjo sovjetsko noto o pripravi konference najvišjih predložili stalnemu svetu NATO. Besedilo so sestavili v Washingtonu francoski in britanski veleposlanik in predstavnik ameriškega državnega departmaja. Preden ga bodo poslali v Moskvo, ga bodo morda še nekoliko spremenili.

Predstavnik je izjavil, da bodo odgovor poslali v Moskvo verjetno v enem ali dveh dneh, vsekakor pa še ta teden.

Kakor je znano, so tri zahodne države sprejele sovjetski predlog za ločene razgovore treh veleposlanikov z Gromikom. Zavrnile pa so «načelo številčne paritete», kakor je sovjetska vlada predlagala kot drugo alternativo, s tem da bi pri razgovorih sodelovali tudi Poljska in CSR. V Moskvi pa so se danes sestali v britanskem poslaništvu trije zahodni veleposlaniki in se razgovarjali o odgovoru na sovjetske predloge.

Predsednik Eisenhower je danes na tiskovni konferenci izjavil, da so ZDA postavile «pošten in resen predlog», ko so predlagale nadzorstvo nad arktičnim področjem. Dodal je, da je ameriško vlado pri tem vodila želja, da pomiri prejšnje sume sovjetskega zunanjega ministra Gromika, ter želja, da se napravi prvi korak za sporazum o razorožitvi.

Izrekel je upanje, da se bo SZ premislila in je dejal, da so ameriški predlogi o razorožitvi vedno vsebovali ukrepe proti nevarnosti nenadnega napada. Zato vzroki, ki jih SZ navaja za zavrnitev predloga (Gromiko je včeraj izjavil, da gre za propagandno potezo), lahko samo vzbujajo občutke žalosti. Izključiti je vsekakor treba, da imajo ZDA pri tem propagandne namene.

Eisenhower je tudi izjavil, da bo 40 odstotkov prihodnjih jedrskih poizkusov na Pacifiku imelo glavni namen pripraviti «čistejše» bombe, ter je zanikal, da nameravajo ZDA ustvariti zaloge «umazanih» bomb.

Eisenhower je tudi izjavil, da imajo ZDA sedaj vodikovo bombo, pri kateri so eliminirali radioaktivne ostanke za 96 odstotkov. Pri tem je zavrnil obtožbe nekega senatorja, da ameriške oborožene sile delajo zaloge «umazanih» bomb.

Glede dosedanjih «umazanih» bomb je Eisenhower izjavil, da bi jih lahko poceni spremenili v «čiste».

V zvezi z uporom na Sumatri je izjavil, da misli ameriška vlada ostati popolnoma nevtralna.

Glede notranjega položaja v ZDA je predsednik izjavil, da se kažejo znaki o popuščanju recesije.

Zatem je predsednik izjavil, da ne misli odstopiti v korist podpredsednika Nixona, dokler bo lahko nadaljeval svoje delo. Kar se tiče morebitne kandidature pri prihodnjih volitvah leta 1960, je Eisenhower izjavil, da bo naloga republikanske stranke določiti svojega kandidata. Na koncu je izjavil, da je «neopravičljiv» odpor v kongresu proti njegovemu načrtu za ponotenje vrhovnega vojaškega poveljstva.

Iz Tokia poročajo, da je japonski zunanji minister Fujijama poslal brzojavko glavnemu tajniku OZN Hammarskjoeldu, s katero ga prosi, naj napravi vse mogoče, da bi prepričal SZ, da se udeleži pogajanj o razorožitvi v okviru OZN. «Kot članica razorožitvenega odbora, pravi minister, je Japonska zelo zaskrbljena, ker je delo o razorožitvi v OZN obtičalo na mrtvi točki». Minister izreka željo, naj bi konferenci na najvišji ravni uspelo izboljšati odnose med Vzhodom in Zahodom.

V newyorških diplomatskih krogih pripisujejo velik pomen včerajšnjemu Hammarskjoeldovemu nepričakovanemu posegu v debato v Varnostnem svetu. Kakor je znano, je Hammarskjoeld pozval člane Varnostnega sveta, naj imajo zaupanje drug v drugega. Izjavil je, da govori «kot predstavnik narodov sveta» in poudaril, da ti narodi «nestrpno pričakujejo izhoda iz sedanje more».

Hammarskjoeld je podprl ameriški predlog o nadzorstvu nad arktičnim področjem in je nato dejal, da bo tista vlada, ki bo dala plodno pobudo, veljala za dobrodelnico človeštva. Izrekel je upanje, da vse zastopane vlade želijo poizkusiti pot zaupanje, zato da se najde izhod iz sedanjega položaja.

Opazovalci so mnenja, da se je Hammarskjoeld odločil za svoj poziv, zato da bi spravil vprašanje razorožitve z mrtve točke. Nekateri diplomati se sprašujejo, ali bo ta njegov poziv imel uspeh, ker je sovjetska vlada zavrnila ameriški predlog, medtem ko ga je Hammarskjoeld podprl. Znano pa je, da je švedski delegat predlagal spremembo k temu predlogu v smislu, naj bi morebitni tehnični razgovori služili za podlago pri razgovorih o razorožitvi na konferenci najvišjih.

Nekateri menijo, da se bo SZ morda vzdržala pri glasovanju o ameriškem predlogu. Tudi če se s tem ne bi preprečila izvedba Eisenhowerjevega načrta za Arktiko, se SZ ne bi čutila vezana nanj, ker ga ni odobrila. Na ta način ne bi SZ uporabljala veto, s čimer bi imela možnost, da še dalje zagovarja svoje stališče, da je primeren kraj za razgovore konferenca najvišjih.

Nekateri diplomati pa menijo, da Hammarskjoeld ni govoril, ne da bi prej vedel, kako bo sovjetska delegacija sprejela njegove besede. Njegov nedavni obisk v Moskvi mu je morda nudil priložnost, da se bolj od blizu spozna s sovjetsko politiko in izbrani trenutek za poziv naj bi pomenil blag pritisk, naj bi se končno napravil prvi korak.

Vrhovni sovjet SZ je poslal tudi britanskemu parlamentu spomenico, s katero ga poziva, naj se pridruži pri naporih za preprečitev atomske oborožitve zahodnonemške vojske. Proti tej oborožitvi je ponovno govoril tudi voditelj nemške socialnodemokratske opozicije Ollenhauer. Pozval je bonnsko vlado in zunanjega ministra, naj ne izvedeta sklepa Bundestaga. «Atomsko orožje na ozemlju zvezne republike,» je izjavil Ollenhauer, «pomeni tudi atomsko orožje za Ulbrichta ki bi v primeru poslabšanja položaja to orožje prav gotovo uporabljal, da do tal poruši naša mesta in uniči človeška bitja. Atomska oborožitev nam ne daje varnosti, pač pa gladi pot, ki vodi v zmedo. Varnost se lahko doseže samo s pogajanji za splošno in nadzorovano razorožitev in za evropsko pomirjenje».

Češkoslovaški zunanji minister pa je izjavil, da so brez vsake podlage trditve o sovjetskih raketnih oporiščih na češkoslovaškem ozemlju. «Obžalujemo, je izjavil, da se norveški zunanji minister Lange uporablja kot orodje te grde propagande». Tudi poljsko zunanje ministrstvo je včeraj zanikalo trditve Langeja o sovjetskih oporiščih na poljskem ozemlju.

ZDA deblokirale egiptovske pologe

Naser nadaljuje razgovore v Moskvi

MOSKVA, 30. — Razgovori med predsednikom Naserjem in sovjetskimi voditelji so se začeli danes zjutraj v Kremlju. V sovjetski delegaciji so poleg predsednika prezidija vrhovnega sovjeta Vorošilov, ministrski predsednik Hruščev, minister prvi podpredsednik Mikojan, drugi podpredsednik Kozlov, zunanji minister Gromiko ter glavna prezidija CK KP Kirilenko in Mahidinov.

Po jutranjih pogovorih je Vorošilov priredil v Kremlju sprejem na čast Naserju in članom njegove delegacije. Sinoči je Naser povabil Hruščeva na uradno obiščo Združeno arabsko republiko.

Na kosilu, ki ga je priredil Vorošilov v Kremlju, je bil navzoč tudi novi predsednik sovjetske državne banke Marshal Bulganin.

O današnjih jutranjih razgovorih, ki so trajali tri ure, niso do sedaj objavili nobenega poročila. Popoldne si je Naser ogledal Moskvo, zvečer pa se je udeležil baletne predstave v gledališču «Boljšoj».

Egiptovski tisk posveča lepe svoje uvodnike Naserjevemu obisku v SZ in postavlja na drugo mesto sporazum z Indijo, drugo družbo o Sueškem prekopu.

Medtem je ameriški zakladni department sporočil, da so ZDA deblokirale egiptovske pologe v ZDA, ki so jih blokirali ob nacionalizaciji Sueškega prekopa. Ukrep stopi v veljavo jutri. Gre za približno 30 milijonov dolarjev.

Ameriški funkcionarji pravijo, da to še ne pomeni veliko boljšanje diplomatskih odnosov med Washingtonom in Kairom. Prav tako ne napovedujejo obnovitve ameriške finančne in gospodarske pomoči Združeni arabski republiki. Znano je, da so včeraj v Kairu sporočili, da so bili uradno obveščeni o obnovitvi te ameriške pomoči.

Londonski «Times» pravi v zvezi s tem sporazumom, da je glavna zasluga sporazuma v tem, da je napravil konec negotovosti. «Sporazum, pravi list, temelji na priznanju dejstva da glede nacionalizacije družbe ni mogoča pot nazaj in da Egipt ne bi mogel dobiti zadoščenja za svoje zahteve o premoženju te družbe v tujini.» List dodaja: «Nauk, ki izhaja iz tega sporazuma, je da je mogoče voditi posle z Egiptom, če se dejstva sprejmejo z realizmom. Ta sporazum z družbo bo morda dal posredno spodbudo za angleško-egiptovske vladne finančne razgovore v Rimu. Po uspehu teh razgovorov bo morda sledila obnovitev diplomatskih odnosov.»

Tudi list «The Scotsman» piše, da včerajšnji sporazum odpira pot za obnovitev široke trgovinske izmenjave in diplomatskih odnosov med Egiptom in Veliko Britanijo.

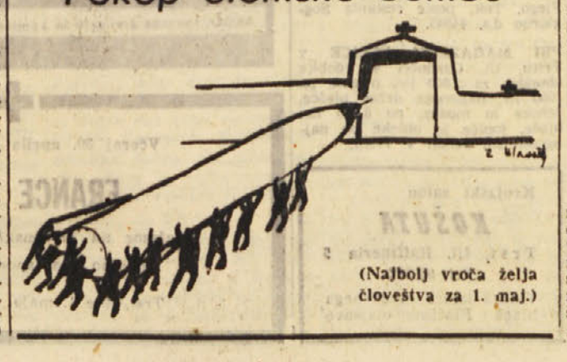

(Najbolj vroča želja človeštva za 1. maj.)

Prvomajske proslave CGIL bodo po vseh krajih Italije

Reichlin poročal o kongresu ZKJ

(Od našega dopisnika)

RIM, 30. — Po vsej državi bodo jutri prvomajska zborovanja in povorke. Govorniki CGIL bodo govorili v vseh velikih in majhnih mestih. Generalni tajnik Novella bo govoril v Milanu, njegov pomočnik Santi pa v Rimu, ostali voditelji pa: Foa v Bologni in Forliju, Romagnoli v Genovi, Brodolini v Benetkah, Rossi v Leccu itd.

Danes se je sestalo tajništvo KPI, da bi pregledalo potek volilne kampanje. Sklenili so, da se bo Togliatti, ki je že popolnoma ozdravel, udeležil nekaterih zborovanj, ki pa še niso določena. Tajništvo je razpravljalo tudi o vprašanjih, o katerih bodo govorniki razpravljali na zaključnih volilnih zborovanjih KPI. Glavni urednik rimske «Unità», Reichlin, pa je na seji poročal o ljubljanskem kongresu ZKJ, ki se ga je udeležil kot opazovalec. Kot se je izvedelo, je bila razprava o poročilu precej obširna. Reichlinu so postavljali navzoči številna vprašanja, o katerih so zahtevali pojasnila. Trdi se, da bo tajništvo KPI formuliralo svoje stališče do ljubljanskega kongresa ZKJ šele na prihodnjem sestanku.

Uradno so sporočili, da bo prihodnja seja vlade v torek 6. maja. Ministri bodo obravnavali redne upravne zadeve.

Jutri poteče rok za izročitev volivcem volilnih potrdil. Volivci, ki jutri ne prejmejo volilnega potrdila, ga bodo morali dvigniti osebno pri volilnih uradih, od 10. maja dalje. Če se je pa potrdilo zgubilo, ima volivec pravico na duplikat — toda predstaviti se mora osebno v občinskem volilnem uradu.

A. P.

—«»—

Dolciju odvzet potni list

RIM, 30. — Notranje ministrstvo je sporočilo, da je odvzelo pisatelju Danilu Dolciju potni list, češ da je v inozemstvu blatil Italijo.

—«»—

Odkritje spomenika v Mauthausenu

BEOGRAD, 30. — Ob obletnici osvoboditve zloglasnega fašističnega taborišča Mauthausen bodo 11. maja odkrili tamkaj spomenik jugoslovanskim žrtvam. Delegacijo Zveze borcev Jugoslavije, ki bo prisostvovala odkritju spomenika, bo vodil književnik in član predsedništva centralnega odbora Zveze borcev Jugoslavije Velibor Gligorić. Delegacija bo odpotovala 8. maja. Odkritju spomenika bo prisostvovalo tudi večje število preživelih jugoslovanskih internirancev v tem taborišču.

Spomenik je projektiral beograjski arhitekt Bratislav Stojanović, kip pa je izdelal kipar Nandor Glid, bivši internirance v Mauthausenu. Stebri in vznožje so iz venčaškega marmorja, kip pa je iz brona.

Pri dvodnevni proslavi osvoboditve taborišča v Mauthausenu bodo sodelovali tudi zastopniki drugih držav, katerih državljani so bili žrtve tega taborišča.

—«»—

ŽENEVA, 30. — Včeraj se je začela v Ženevi šesta pomorska konferenca mednarodne organizacije dela (ILO). Konference se udeležujejo delegati 40 držav. Na dnevnem redu so zadeve, kakor je sprememba konvencije iz leta 1949 o mezdah, delovnih urah in zaposlitvi na trgovskih ladjah, življenjski delovni pogoji za pomorce na trgoskih atomskih ladjah v bodočnosti in drugih problemih.

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 21,1, najnižja 11,5, zračni tlak 1024,6, veter severovzhodnik 16 km na uro, vlaga 48 odst., morje razburkano, temperatura morja 11,5.
Vreme danes: Pretežno jasno.

Tržaški dnevnik

Danes, ČETRTEK, 1. maja
Praznik dela, Žiga
Sonce vzide ob 4.54 in zatone ob 19.11. Dolžina dneva 14.17. Luna vzide ob 16.52 in zatone ob 3.31.
Jutri, PETEK, 2. maja
Atanazij, Milada

Proglas Delavske zbornice CGIL

Za enotnost delovnih ljudi in za mir med vsemi narodi

Povorka in zborovanje na Trgu Pestalozzi - Proglas PSI

Delavska zbornica CGIL je ob prazniku dela izdala svoj proglas, v katerem pravi:

Delavci in delavke, udeležite se povorke in zborovanj CGIL za uresničenje naslednjih zahtev:

Povišanje plač, znižanje delovnega urnika, pravični razlog pri odpustih, boljše in bolj organično socialno skrbstvo, svobodno izvajanje socialnih in demokratičnih pravic, organični načrt, ki naj omogoči obnovo tržaškega gospodarstva, integralno prosto cono ter okrepitev razrednega sindikata, enotnost delovnih ljudi in mir med narodi.

Danes ob 9. uri bo na Trgu Pestalozzi zbor za povorko, ki se bo razvila ob 9.30 po Istrski ulici, Trgu Vico, Trgu Sansovino, Ul. Madonnina, Ul. Oriani, Trgu Garibaldi, Ul. Sonnino ter Ul. Conti na Trg Perugino, kjer bo ob 10.45 prvomajsko zborovanje. Govorila bosta glavni tajnik vsedržavne zveze mizarske in zidarske stroke ter član osrednjega izvršnega odbora CGIL Elio Capodaglio in član izvršnega odbora Delavske zbornice CGIL Franc Gombač.

Prvomajske povorke in zborovanja CGIL bodo tudi v Miljah, v Križu, Nabrežini in v Boljuncu.

Ob priliki 1. maja je tržaška federacija PSI izdala proglas, v katerem pravi:

«Ob mednarodnem prazniku dela pošilja PSI vsem delavcem v tovarnah, ladjedelnicah in uradih prisrčen bratski pozdrav.

Socialisti, ki uresničujejo svojo težnjo po enotnosti v veliki in slavni CGIL, vabijo vse prebivalstvo, naj se strnjeno udeleži proslav 1. maja in zborovanja Delavske zbornice CGIL.

Poleg tega je PSI sklenila, da odpove 1. maja vsa svoja volilna zborovanja, da bi omogočila najlepši uspeh proslav sindikalne organizacije delavcev.

Naj živi delavski razred!»

—«»—

Slavnik vabi

Planinsko društvo v Kopru sporoča, da je Tumova koča na Slavniku, ki leži 1028 metrov nad morjem, stalno oskrbovana in vabi planince, da jo obiščejo. Do koče vodijo markirane poti in je od Podgorja eno uro, od Petrinj, Klanca ali Kozine dve in pol, od Markovščine pa poldrugo uro hoda.

V koči lahko prenoči na posteljah ali na skupnem ležišču do 30 ljudi. S Slavnika je prelep razgled na Julijske, Kamniške in Karnijske Alpe ter na Dolomite, Trst, Istro in njeno obalo vse do Umaga, pa tudi na Jadransko morje in Snežnik.

Iz Kozine vodi na Slavnik nova cesta. Zgrajenih je že 6 km; drugi del (3-4 km) je še v gradnji. Na Slavnik se lahko gre z obmejno propustnico.

—«»—

Volilna zborovanja

KPI

Ob 10.30 na Proseku (Adolf Wilhelm in Tonel.)

Popoldne priredijo sekcije KPI ljudske veselice v naslednjih krajih: Ljudski dom v Križu, v Podlonjerju, Kolonji («Pisoni»), pri Sv. M. Magdaleni, v Rocolu, na Greti («Rauber»), v Ul. Madonnina 19, v Camporah, pri Sv. Barbari in v Griži.

PSDI

sporoča, da bo proslavila 1. maj z zborovanjem na Trgu Goldoni ob 10.30 uri. Govorila bosta politični tajnik tržaške federacije PSDI Lucio Lonza in prof. Giuseppe Dulci, oba kandidata za rimski parlament.

V petek bo na Trgu Perugino ob 19. uri volilno zborovanje PSDI. Govoril bo prof. G. Dulci.

V nedeljo in ponedeljek v Dolini

Razstava vin iz dolinske občine

Ob vaškem prazniku, ki bo v nedeljo 4. in ponedeljek 5. maja v Dolini, bo tudi razstava vin, na kateri bo sodelovalo 18 vinogradnikov iz vse dolinske občine. Razstavo organizira poseben odbor, v katerem so predstavniki občine, pokrajine, kmetijskega nadzorništva, vinogradnikov in vinski pokuševalec. Vinogradniki, ki se bodo razstave udeležili, bodo sodelovali z naj manj 50 litri vina ene vrste. Najboljše vino, katerega bodo ocenjevali v ponedeljek, bo prejelo zlato medaljo, ki jo je dala na razpolago pokrajina, poleg tega pa bo razdeljenih še nekaj srebrnih medalj in spominskih pergamentov.

Naše čitatelje opozarjamo, da bodo lahko v nedeljo poslušali Avsenika s kozarcem pristnega domačega vina v rokah. V nedeljo bo povečan avtobusni promet z Dolino, na kar opozarjamo vse, ki nimajo na razpolago lastnih prevoznih sredstev.

11. maja občni zbor

Plodno in uspešno delovanje Slov. gospodarskega združenja

Združenje je tudi mnogo prispevalo k okrepitvi gospodarskih odnosov med sosednima državama

Kot smo že predvčerajšnjim poročali, bo imelo Slovensko gospodarsko združenje 11. maja svoj letni občni zbor.

Občni zbor je velikega pomena za vsako združenje in organizacijo, še večjega pomena pa je občni zbor združenja, ki se ukvarja z gospodarskimi vprašanji, ki nudi vsakovrstno pomoč (zlasti upravnega značaja) svojemu članstvu, ki zajema veletrgovce, obrtnike, male trgovce, lastnike javnih lokalov in druge. Že samo navedba različnih kategorij, ki so zastopane v združenju, potrjuje pomembnost pomoči, ki jo nudi združenje svojemu članstvu.

Od zadnjega občnega zbora, ki je bil 19. marca 1956. leta, nas ne loči mnogo časa. To da tudi v tem, razmeroma kratkem času, je združenje aktivno poseglo v splošno problematiko tukajšnjega gospodarstva, posebno pa še v problematiko naših ljudi, ki tvorijo del splošnega tržaškega gospodarstva. Dejstvo je, da so pobude združenja presegle okvir njegove običajne dejavnosti. Tako je na primer uspešno poseglo v gospodarske odnose med obema sosednima državama ter mnogo pripomoglo k izboljšanju in utrditvi gospodarske izmenjave na obmejnih področjih, seveda v splošno korist tu živečega prebivalstva. O tem uspešnem sodelovanju najbolj pričajo izrazi priznanja, ki jih je združenje prejelo od tržaške trgovinske zbornice, od jugoslovanskih trgovinskih zbornic, zlasti pa od tržaške italijansko-jugoslovanske zbornice ter od komisije za obmejni promet, ki deluje v Ljubljani. To naj omenimo le mimogrede, kajti o delovanju združenja med obema občnima zboroma bo podal tajnik obsežno poročilo.

Vendar lahko že danes napišemo, da je bilo združenje kos nalogam, ki si jih je zastavilo in da je dolžnost vsega našega prebivalstva, zlasti pa še raznih gospodarskih kategorij, da izrečejo Slovenskemu gospodarskemu združenju vse priznanje in mu nudijo tudi vso moralno in drugo pomoč, da bo tudi v bodoče zastavilo vse svoje sile in še uspešneje delovalo na gospodarskem področju v korist vsega prebivalstva zlasti pa še članstva.

Kot smo že omenili, bo občni zbor v nedeljo 11. maja, in sicer ob 9. uri v mali dvorani tržaške trgovinske zbornice v Ul. S. Nicolò 5. Občni zbor obsega naslednji dnevni red: 1. Pozdrav predsednika; 2. tajnikovo poročilo; 3. blagajnikovo poročilo; 4. nadzorniško poročilo; 5. razrešnica dosedanjemu odboru; 6. volitve novega odbora in 7. slučajnosti.

Slovensko gospodarsko združenje priporoča vsem članom, da se občnega zbora udeležijo in da pri tem upoštevajo točnost.

—«»—

Izidi volitev v Aquili

Sinoči so bili objavljeni izidi volitev notranje komisije v čistilnici Aquila.

Lista CGIL je dobila 1.604 delavskih glasov in 90 glasov uradnikov; CISL pa je dobila 979 delavskih glasov in 377 glasov uradnikov. V notranji komisiji bo CGIL imela 3 predstavnike, CISL pa 4 (dva predstavnika delavcev in dva uradnikov.

—«»—

IZPRED SODIŠČA

Zapletena zgodba o čekih

Tržaški pretor se je moral ukvarjati z zelo zapleteno zadevo v zvezi s prevaro s čeki, zaradi katere so bili poklicani na zagovor 53-letni trgovec Bruno Palascovich iz Ul. S. Zenone, 45-letni industrijec Mario Pratesi iz Prata in 38-letni Dino Pippa iz Ul. del Friuli. Omeniti moramo, da se Pratesi ni zglasil na razpravi in tudi nima nobenega namena niti v bodočnosti, ker je za seboj izbrisal vse sledove.

Na kratko bi lahko opisali dogodek tako: 20. julija 1954. leta je Pippa izročil Palascovichu dva čeka za skupno pol milijona lir, ker mu je mož obljubil, da mu najde gotovino. Čeka sta končala v rokah Pratesija, na katerega se je Palascovich obrnil, da bi mu dal denar. Čeki pa so v rokah Pratesija delali čudeže, seveda njemu v prid, ker je z njimi prevaril več oseb. Ker je bil prateški industrijec dolžan 200.000 lir trgovcu Danteju Dolfiju iz Prata, mu je izročil ček, a je zahteval preostalo vsoto v gotovini. To je tudi dobil, ker se je Dolfi pozanimal v banki, če sta krita. Denarja pa Dolfi ni mogel dvigniti, ker je Pippa, ko je spoznal, da je bil prevaran, prepovedal, da se čeka izplačata. Istočasno je tudi prijavil Palascovicha in Pratesija policijskim organom.

Končno je tudi bivši napovedovalec pri tržaškem radiu prijavil Pratesija za prevaro in ker se je s tem nakopičila cela vrsta tožb, je sodnik kratkomalo prekinil razpravo ter odredil, da se vsi procesi proti odsotnemu goljufu združijo.

—«»—

PISMA UREDNIŠTVU

V torkovi številki «Primorskega dnevnika» — nam piše tov. Kokoravec — *sem zasledil članek pod naslovom «Naša mladina» in dolžnost do naroda», ki ga je napisal Mario Ban.*

Ker je avtor članka napisal svoje misli v neki splošni obliki, mislim, da bi ta članek moral biti začetek neke širše diskusije, ki bi zajela čim širši krog vaših čitateljev, posebno mladincev.

Osebno se z mislimi, izraženimi v članku, popolnoma strinjam. Ker sem vedno v stiku z mladino in sem sam v vodstvu mladinske organizacije, sem mnenja, da je treba pojav mladinske nezainteresiranosti omejiti (če je ni mogoče popolnoma zatreti), ker namreč ta nezainteresiranost vodi v popolno apatijo, ki lahko ogromno škodi ne samo mladinskemu razvoju ampak sploh razvoju vse naše manjšine v Italiji.

Nadalje bi še omenil, da takšnih kritičnih člankov, kot ga je napisal Ban, je še vedno premalo v našem tisku. Morda se v našem tisku vse preveč hvali, kar pa na mladince kvarno vpliva in zaradi tega se utrjuje misel, da je vse lepo in prav. Mladino pa je treba prebuditi in se mora sama popolnoma aktivizirati. To je naša naloga; seveda pričakujemo tudi podporo starejših. Pozivam mladince, da prispevajo s svojimi močmi k uresničitvi teh teženj. Vsaka pobuda mora priti z baze, to je od mladincev.. To je tudi potrebno, da se ustvari dobro mladinsko vodstvo, ki bo kos vsem nalogam, ki jim jih nalagata družba in dolžnost do rojakov.

ALEKSANDER KOKORAVEC
CORRADETTI

Bežen pogled za kulise tržaškega velesejma

Vrnila se bo vrsta držav ki so bile že več let odsotne

Zanimiva razstava ZDA, posvečena medplanetarnim potovanjem - Porušili so neprimerni paviljon «F»

Do 22. junija, ko si bodo sledili običajni pozdravni govori ministrov, predsednikov in drugih «visokih gostov» ter bodo prerezali s srebrnimi škarjami trak in tako svečano otvorili letošnji tržaški mednarodni velesejem, je za občinstvo še vedno mnogo časa. Drugače pa je s stvarmi za številno osebje velesejemske uprave, saj je znano, da se velesejmi pripravljajo celo leto in upravni stroj že nekaj mesecev pred otvoritvijo teče s polno paro. Prav zato pa lahko že sedaj napravimo v nekoliko grobih obrisih sicer, vendar dokaj popolno sliko letošnjega velesejma.

Med tujimi razstavljavci bo več razveseljivih novosti. Sicer je število držav, ki bodo prvič v Trst, majhno — to velja samo za SZ in Mehiko, vendar pa ni nič manj razveseljivo, da se je vrnila vrsta držav, ki so bile zastopane pred nekaj leti in se potem velesejma niso več udeležile. Tako bodo letos razstavljale na velesejmu z uradnimi razstavami: ČSR, Egipt-Sirija, Grčija, Zapadna Nemčija, Madžarska, Indija, Libanon, Jordan in ZDA. Med temi državami nismo videli lani Indije, Egipta, ČSR in Madžarske.

Seveda bosta tudi letos nedvomno najvažnejši tradicionalno bogato urejeni kolektivni razstavi Jugoslavije in Avstrije, ki bosta nameščeni v istih prostorih Palače narodov, kjer sta že daljšo vrsto let, poleg njiju pa bodo uradna predstavništva in druge kolektivne razstave. Točnega programa teh razstav še niso sporočili uprave tržaškega velesejma, vendar pa je znano, da se nanje zlasti v Avstriji in Jugoslaviji temeljito pripravljajo.

Poseben pomen predstavlja nekoliko povečana udeležba ČSR in Madžarske, zalednih držav, ki spadajo k tako imenovanemu vzhodnemu bloku. ČSR bo udeležena z informacijskim uradom in razstavo vzorcev, kar velja tudi za Madžarsko. Udeležba teh dveh držav ne kaže samo splošnega izboljšanja odnosov in določenih notranjih sprememb v teh državah, temveč tudi priča, da se sicer počasi in tipajoče, vendarle razveseljivo izboljšujejo tudi zlasti gospodarski odnosi med Italijo in Vzhodno Evropo, kar je zlasti pomembno za naše mesto.

Letos bo tudi zelo zanimiva razstava ZDA, saj bo to prva uradna razstava te dežele, posvečena medplanetarnim potovanjem in bodo torej v Trstu ZDA prvič uradno predstavile modele raket, ki so ponesle v vsemirje ameriške umetne satelite ter drugo opremo potrebno za «skok» v vsemirje in načrte bodočih vsemirskih ladij. Ta razstava bo v posebnem paviljonu na ploščadi pred glavnim vhodom velesejma, kjer bo tudi razstava razvoja italijanskega vojaškega letalstva od začetkov pa do sedanjih dni. Tako bomo lahko na tej razstavi videli prvo lovsko letalo francoskega tipa, ki so ga rabili v prvi svetovni vojni, in tudi moderno letalo, ki lahko prebije zvočni zid.

V notranjosti velesejma pa so že porušili neprimerni paviljon «F», kjer je bila nekdaj razstava lesa in ki je bil prenizek, zatohel in premalo osvetljen. Na tem mestu bodo zgradili moderno dvonadstropno palačo, vendar pa jim to letos zaradi pomanjkanja časa ne bo uspelo, tako da bo treba nanjo počakati do prihodnjega leta. Vendar pa bodo letos na že pripravljene temelje postavili montažne dvorane, kjer bodo deloma razstave strojev, poleg njih pa posebna sejna dvorana, v kateri bodo otvoritvena svečanost in številna mednarodna zasedanja. Dokončno so tudi uredili gastronomski park, kjer so porušili hišo, ki se je nekako zajedala v velesejemski prostor. Nekoliko izboljšana bo tudi splošna podoba velesejemskega prostora, saj bodo preuredili in okrasili poti.

Končno je treba omeniti, da bo tudi letos poleg drugih važnejših oddelkov urejena mednarodna razstava lesa, na kateri bosta — kot običajno — sodelovali z uradnimi kolektivnimi razstavami Avstrija in Jugoslavija poleg vrste državnih italijanskih ustanov. V okviru te razstave bo tudi važno zasedanje, posvečeno lesu, na katerem bo govora o vprašanjih preskrbe z lesom v okviru evropskega trga.

Obveščamo vse naše zveste čitatelje, da smo prisiljeni povišati prodajno ceno našega dnevnika na 30 lir tudi za tiste dneve, ko dnevnik izhaja na štirih straneh, in sicer s 1. majem.

Prepričani smo, da bodo naši čitatelji z razumevanjem sprejeli to malenkostno povišanje, saj gre le za tri številke tedensko: ob sredah, petkih in sobotah, ker izhaja dnevnik ob nedeljah na osmih, ob torkih in četrtkih pa na šestih straneh in se prodaja že sedaj po 30 lir. Stroški tiska in papirja so se namreč z izhajanjem dnevnika na šestih straneh dvakrat tedensko znatno povečali. Zato je za našo upravo razlika petih lir (trikrat tedensko) zelo važna, medtem ko za čitatelja ne predstavlja prevelikega bremena.

UPRAVA

Druga smrtna žrtev hude nesreče

Poškodbam je podlegel včeraj tudi Jakomin

Zadnja pot Darinke Semoličeve

Ferruccio Jakomin, ki se je v ponedeljek popoldne med vožnjo s fiatom 1100 ponesrečil nekaj sto metrov od nabrežinskega železniškega nadvoza, ni prenesel hudih posledic telesnih poškodb in je včeraj zjutraj ob 4.45 podlegel. Sicer so zdravniki pričakovali njegovo smrt, še posebno, ker je moža napadla vročina, kar je njegovo zdravstveno stanje še poslabšalo. Za Darinko Semolič — Mazzo je moral tudi Jakomin v grob, s čimer se je število smrtnih žrtev nesreče povečalo na dve. Edini, ki je ostal živ, a bo verjetno nosil posledice strahovitega trčenja fiata v avtocisterno s prikolico, je Oberdank.

Policija je ugotovila, da je Jakomin in ne Semoličeva kot se je prvotno mislilo, šofiral avto. Vsi trije so bili namenjeni na živinski sejem v Palmanovo, kjer je hotela Semoličeva, ki je upravljala tri mesnice, nakupiti, seveda po nasvetih mesarja Oberdanka, meso za prodajo na drobno. Zato je imela pri sebi tudi precejšnje število tisočakov.

Vest o Jakominovi smrti se je naglo razširila po Nabrežini in okolici, kjer je pokojnik poučeval na strokovni industrijski šoli slovenščino, zemljepis in zgodovino. Čez nekaj mesecev bi moral diplomirati, a mu je tragična smrt prekrižala vse načrte.

Jakomin se je rodil pred 28 leti v Pobegih pri Kopru. Gimnazijo je dokončal v Kopru in se nato vpisal na univerzo v Ljubljani.

* * *

Včeraj popoldne pa je bil pogreb tragično preminule Darinke Semoličeve. Pred hišo žalosti se je že pred 17. uro začela zbirati množica vaščanov in ljudi iz sosednjih vasi, saj je bila pokojnica znana širom po devinsko-nabrežinski občini. V pogrebnem sprevodu so nosili mnogo cvetja in vencev, medtem ko je godba igrala žalne koračnice. Krsto s pokojničnimi ostanki so odnesli najprej v nabrežinsko cerkev, potem pa na pokopališče, kjer so se ljudje, ki jih je smrt mlade žene močno pretresla, od nje zadnjič poslovili.

Naj ji bo lahka domača zemljica!

—«»—

Z vespo v taksi

Namesto na delo je moral 34-letni Gilio Furlan iz Mačkovelj št. 43 včeraj v bolnišnico kjer so ga sprejeli na ortopedskem oddelku.

Furlan, ki se bo moral zdraviti zaradi udarcev na piščali z verjetnimi kostnimi poškodbami in zaradi rane na glavi, 15 ali morda tudi 40 dni, je izjavil, da se je z vespo vozil po Trgu Baiamonti proti lesnem pristanišču. Iznenada pa je prišlo med njim in nasproti vozečim taksijem, ki ga je šofiral Egidio Baroni iz Ul. Molin a vento, do trčenja.

—«»—

Zlomila sta si nogo pri padcu v stanovanju

Malo pred 10. uro so morali sprejeti na ortopedskem oddelku s prognozo okrevanja v dveh mesecih 69-letno Cristino Čuglig vd. Movia iz Ul. Valmartinaga, ki je ponoči 27. preteklega meseca nerodno padla v stanovanju, pri čemer si je verjetno zlomila stegnenico leve noge.

Z isto prognozo in na istem oddelku so pol ure kasneje sprejeli tudi 56 let starega delavca Federica Picusa iz Ul. Slataper, ki si je pri padcu tudi zlomil levo nogo. Picus je izjavil, da je pred približno osmimi dnevi padel po stopnicah stavbe v kateri stanuje.

Predsednik trgovinske zbornice dr. R. Caidassi pozdravlja avstrijske goste ob dnevu Avstrije na razstavi cvetlic

Od 3. do 27. junija

Na vrsti so številne razprave pred prizivnim porotnim sodiščem

Umor, poskusni umor, rop, vohunstvo, sramotenje naroda so bili predmet obsodb prve stopnje

Tudi porotno prizivno sodišče bo začelo delovati junija letos. Predsedoval mu bo dr. Carmelo Palermo, medtem ko bo stranski sodnik dr. Nachich. Državno pravdništvo pa bosta zastopala dr. Santonastaso in dr. Castellano.

Prva prizivna razprava bo 3. junija, med katero bodo razpravljali o prizivu Antona Tuljaka, ki je bil obtožen, da je skupno s Perom Blagojevićem (oba sta begunca) ubila in oropala nekega trgovca. Videmsko porotno sodišče ju je za umor, tatvino in posest orožja obsodilo novembra 1956. leta na 23 let ječe in na priporno ter denarno kazen. Hkrati je bil zaradi posesti orožja obsojen tudi Francesco Brazzetti na nekaj mesecev pripora. Tuljak je v zaporu, Blagojeviča pa po umoru niso mogli izslediti.

Teden dni kasneje pa bo prišel na vrsto S. T., ki je bil zaradi ropa in tatvine v družbi dveh drugih obtožencev obsojen na leto dni in 8 mesecev zapora ter na 16.500 lir globe. Zaradi mladoletnosti so mu videmski porotniki priznali pogojnost kazni.

13. junija pa bomo videli na zatožni klopi porotnega prizivnega sodišča znanega Silvana Mantovanija, ki je že dalj časa v zaporu, ker je bil julija lani obsojen zaradi tatvine in podkupovanja državljanov obsojen na 3 leta in 11 mesecev zapora ter na 27.000 lir globe. Mantovaniju je sodišče preklicalo istočasno pogojno kazen, na katero je bil obsojen še pred procesom na porotnem sodišču.

Giovanni Andrea Crisafulli pa bo skušal s prizivom na tržaške porotnike doseči vsaj znižanje kazni. Novembra lani so ga pred videmskim porotnim sodiščem spoznali za krivega poskusnega umora in posesti orožja, zaradi česar so ga obsodili na 5 let in 3 mesece zapora ter na 4 mesece in 10 dni pripora. Razprava bo 17. junija.

Tri dni kasneje pa bo prišel na vrsto 37-letni Radovan Tomšič iz Beneške Slovenije. Tomšič se je moral zagovarjati zaradi obtožbe «sramotenja naroda» pred beneškim porotnim sodiščem, ki ga je junija 1956. leta obsodilo, na sečo s pomilostitvijo, na 9 mesecev zaporne kazni.

24. istega meseca pa bodo imeli sodniki opravka ponovno z mladoletnikom. Gre za 17-letnega Carmela P., ki je pred leti, ko je imel komaj 15 let, zagrešil z ropom. Novembra lani pa so mu videmski sodniki spremenili prvotno obtožbo v tatvino in ga zašili na 3 leta zapora in na 18.000 lir globe.

Zadnja razprava pred letošnjimi sodnimi počitnicami pa bo 27. junija in če se ne motimo, bo za zaprtimi vrati, kot je bila prva pred porotnim sodiščem. Razpravljali bodo o prizivu, ki ga je vložil Guerrino Ferkovič iz Pulja, ki je bil skupno z Aristidom Ongarom obtožen političnega in vojaškega vohunstva in namernega izdajanja državnih tajnosti. Ongaro se je novembra lani rešil z 11 meseci in 20 dnevi zapora, medtem ko so porotniki obsodili Ferkoviča na 6 let in 9 mesecev zapora, na dosmrtno prepoved izvrševanja javnih služb in na izgon iz države.

—«»—

Pridržana prognoza za onesveščeno žensko

Kmalu po 7. uri so sprejeli na opazovalnem oddelku Andrino Zorn por. Hollas iz Ul. F. Severo, za katero zdravniki niso mogli ugotoviti, kaj ji je. Po njihovem mnenju bi se morda dalo govoriti o zastrupljenju s kakšnimi uspavalnimi praški in da bi to ugotovili, so jo uro po sprejemu premestili na II. zdravniški oddelek.

O ženski se ve le, kar so povedali bolničarji Rdečega križa, to je, da so jo našli v Ul. Volta nedaleč od ljudskega vrta, kjer se je zgrudila na tla, verjetno zaradi nenadne slabosti. Zdravniki so si seveda pridržali prognozo.

—«»—

Lep jubilej

Danes praznuje svoj 86. rojstni dan gospa Amalija Sirca vd. Paoli. Ob lepem jubileju ji iskreno čestitajo sorodniki, prijatelji in znanci ter ji želijo še mnogo let življenja v krogu njenih dragih.

Čestitkam se pridružuje tudi uredništvo «Primorskega dnevnika».

SNG v TRSTU

V soboto 3. maja 1958 ob 20.30 v prosvetni dvorani v RICMANJIH

NICOLA MANZARI

Naši ljubi otroci

komedija v treh dejanjih

DOLINSKI FANTJE IN DEKLETA

vabijo na tradicionalni

ples

pod «majem»,

ki bo v nedeljo 4. maja od 16. do 19. in od 20. do 24. ure ter v ponedeljek 5. maja od 20. do 24. ure.

Igral bo priljubljeni kvintet bratov

AVSENIK

iz Ljubljane.

RADIO

ČETRTEK, 1. maja 1958

TRST POSTAJA A

8.00 Jutranja glasba; 8.30 Veseli slovenski motivi; 9.00 Bachove in Haendlove skladbe; 9.30 Izbrana glasba za godbo na pihala; 9.50 Maurice Ravel: Alborada del gracioso; 10.00 Predavanje: «Vollina mrzlica v starih Pompejih»; 10.15 Lahke priljubljene melodije; 10.35 Boccherini: Koncert v B-duru za čelo in orkester; 11.00 Orkester Armando Sciascia; 11.20 Operna glasba; 11.30 Brezobvezno — drobiž od vsepovsod; 12.10 Za vsakogar nekaj; 12.45 V svetu kulture; 12.55 Fantazija dunajskih valčkov; 13.30 Zabavna glasba; 14.30 Zasedbi Herb Kern in Charlie Kunz; 14.45 Skladbe Georgea Gershwina; 15.00 Operne arije in dueti; 15.20 Plesna čajanka; 15.40 Bach: Sonata št. 1 v g-molu; 16.00 Orkester Carlo Pacchiori; 16.20 Mussorgsky: Noč na Golem brdu — simfonična pesnitev; 16.30 Anton Leskovec: «Dva bregova», drama v 3 dejanjih; 18.00 Prokofjev: Sonata v f-molu za violino in klavir op. 80; 18.30 Širimo obzorja: Znamke govore: prof. Tone Penko: «Listajmo po albumu»; 18.50 Vokalni kvartet Večernica; 19.15 Radijska univerza: Tečaj o lokalnih samoupravah; 19.30 Pestra glasba; 20.00 Šport; 20.30 Od melodije do melodije; 21.00 Iz arhivov kriminalne vede: «Sodna medicina»; 21.15 Orkestra Ray Martin in Norrie Paramor; 21.40 Zbor Slovenske filharmonije; 22.00 Mnenja preteklosti in sedanjosti: «Ob nastopu slovenske Moderne»; 22.20 Saksofonist Sil Austin s svojim orkestrom; 22.45 Romantični skladatelji.

TRST I.

11.30 Simfonična glasba; 12.10 Popevke; 21.00 «Aida», opera v 4 dejanjih.

KOPER

Poročila v slov.: 7.00, 7.30, 13.30, 15.00.

Poročila v ital.: 6.30, 12.30, 17.15, 19.15, 22.30.

5.00-7.15 Prenos RL; 7.15 Jutranja glasba; 8.00 Prvomajski proglas; 8.10 Čestitke delovnih kolektivov; 9.00-11.00 Prenos RL; 11.10 Mednarodne delavske pesmi; 12.45 Glasba po željah; 13.45 Čestitke delovnih kolektivov; 14.30 Pogovor z volivci: «Govori preds. OLO Koper tov. Albin Dujc»; 14.40 Glasba po željah; 15.00-19.00 Prenos RL; 19.00 Zabavni madžarski ritmi; 19.30-22.15 Prenos RL.

SLOVENIJA

327,1 m, 202,1 m, 212,4 m

5.00 Prvomajski pozdrav — partizanske in množične pesmi ter koračnice; 7.15 Skladbe Radovana Gobca in Rada Simonitija; 8.00 Prvomajski proglas; 8.05 Delovni kolektivi čestitajo za praznik dela; 9.00 Mladinska radijska igra — Valentin Katajev: Pristava v stepi; 9.45 «Naprej ponosno delovne brigade»; 10.00 Igra vam orkester mariborske Opere pod vodstvom Jakova Cipcija; 10.55 Zabavni intermezzo; 11.15 Jeseniški železarji — pevci in godbeniki; 12.00 Opoldanski glasbeni spored; 13.15 Prvomajske glasbene čestitke; 15.15 Spored zabavne glasbe; 16.00 Zvone Kržišnik: Utrinki s Sutjeske; 16.30 Priljubljene orkestralne skladbe; 17.00 N. Rimski-Korzakov: Sneguročka; 18.30 Lepe melodije igrajo godalni orkestri; 19.00 Delovni kolektivi čestitajo; 20.00 Pesmi in plesi raznih narodov; 21.00 Nocoj smo v taborišču kres prižgali; 21.30 Igramo za prijetno razvedrilo; 22.15 Zaplešite z nami.

TELEVIZIJA

16.45 Sportni popoldan, nato Spored za otroke; 18.30 Poročila; 18.45 Stari in novi šport; 19.00 Pouk angleščine; 19.20 Razgovor z gledalci; 19.35 Popevke ob oknu; 20.00 Kmetijska oddaja; 20.30 Poročila; 20.50 «Carosello»; 21.00 Odnehaš ali nadaljuješ; 22.00 Potovanje na Jug; 22.30 «Ljudje v vsemirju»; 23.00 Poročila.

GLEDALIŠČA

TEATRO NUOVO

Danes ob 21. uri: Leonid Andrejev: «Življenje človeka». Igrajo gojenci in bivši gojenci gledališke šole «S. D'Amico». Vstop 150 lir, za dijake 100 lir.

KINO

Excelsior. 15.00: «Les Girls», Gene Kelly, Mitzi Gaynor, Kay Kendall.

Fenice. 14.00: «Človeški izstrelki», R. Milland, A. Newley.
Nazionale. 15.00: «Nathalie», M. Carol, M. Auer in M. Piccoli.
Supercinema. 14.00: «V kraljestvu Walt Disneya». Techn.
Filodrammatico. 14.30: «Poziv na dvoboj Angležem», H. Kruger. Sledi revija: «Ne izgubim stave».
Grattacielo. 13.30, 17.30, 21.30: «Deset božjih zapovedi». Cene: odrasli 500 lir, otroci in vojaki 300 lir.
Arcobaleno. 14.00: «Tat on, tatica ona», A. Sordi, S. Koscina.
Astra Rojan. 14.30: «Pustolovščine Mistra Coreya», T. Curtis.
Capitol. 15.00: «Podoknica šestnajstim plavolaskam», C. Villa, Billi in Riva.
21.00: «Odnehaš ali nadaljuješ».
Cristallo. 14.30: «Velikani se dotikajo neba», Natalie Wood, K. Malden.
21.00: «Odnehaš ali nadaljuješ».
Alabarda. 14.30: «Ljubezen in klepetanje», De Sica, G. Cervi.
Aldebaran. 14.00: «Strast v telesu», F. Arnould, R. Pellegrin.
Ariston. 16.00: «Ženske, kocke in denar», D. Dailey.
21.00: «Odnehaš ali nadaljuješ».
Aurora. 13.30: «Grešniki iz Peytona», L. Turner.
Garibaldi. 14.30: «Velika modra cesta», A. Valli, I. Montand, F. Ranchi, M. Girotti in mali Rinaldino. Film so snemali ob istrski in dalmatinski obali.
Impero. 14.30: «Trije možje v čolnu», L. Harwey.
21.00: «Odnehaš ali nadaljuješ».
Ideale. 14.30: «Canyon river», G. Montgomery, H. Henderson.
Italia. 14.00: «Rojena v marcu», J. Sassard, G. Ferzetti in M. Valdemarin.
Moderno. 14.00: «Zlati sokol», A. M. Ferrero, M. Serato.
21.00: «Odnehaš ali nadaljuješ».
S. Marco. 14.00: «Bitka pri Rio de la Plata».
21.00: «Odnehaš ali nadaljuješ».
Savona. 15.00: «Naslinéži», C. Heston in A. Baxter.
Viale. 14.00: «Lazzarella», A. Panaro, Tina Pica.
Vitt. Veneto. 14.00: «Nekaj kar velja», R. Hudson.
Belvedere. 14.00: «Mož v senci».
21.00: «Odnehaš ali nadaljuješ».
Marconi. 14.30: «Črni zaklad», P. Cressoy, F. Christophe.
Massimo. 14.30: «Dolga zelena dolina», B. Bennet.
Novo cine. 14.00: «Napad tisočerih strelic», G. Montgomery, L. Albright.
21.00: «Odnehaš ali nadaljuješ».
Odeon. 14.00: «Zemeljski raj».
Radio. 14.30: «Bilo je v petek 17.», Fernandel, Sordi, T. Pica.

KINO PROSEK-KONTOVEL

predvaja danes 1. maja ob 16. uri film:

Škoda, da je izprijenka

(Peccato che sia una canaglia)

Igrajo: Vittorio De Sica in Sophia Loren

Kino v Križu

danes 1. maja ob 16.30 film:

Petrolejska mrzlica

(La febbre del petrolio)

Clark Gable, Claudete Colbert, Heddy Lamar, Spencer Tracy

Kino na Opčinah

predvaja danes 1. maja z začetkom ob 15. uri film Superscope:

«Džungla neustrašenih»

(La Jungla dei Temerari)

Igrajo: JOHN PAYNE, RONALD REAGAN in COLEEN GRAY

Vse mesto vidi, sliši in govori o tem...

Včeraj 30. aprila ob 13. uri je umrl

FRANCE ZUPAN

profesor na slovenskih srednjih šolah.

Žalostno vest sporočajo kolegi.

Trst, dne 1. maja 1958.

OD VČERAJ DO DANES

LJUDSKA PROSVETA

Izvršni odbor Slovenske prosvetne zveze v Trstu bo imel sejo jutri, 2. maja ob 18. uri na sedežu v Ul. Roma 15-II.

DAROVI IN PRISPEVKI

Ob 14. obletnici tragične smrti Etkota Skabarja in Emila Guština daruje družina Skabar 3.000 lir za Dijaško Matico.

—«»—

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 30. aprila t. l. se je v Trstu rodilo 8 otrok (1 mrtvorojen), umrlo je 8 oseb, porok pa je bilo 15.

POROČILI SO SE: trgovec Giacomo Cinquepalmi in gospodinja Raffaella Lacalamita, uradnik Vittorio Ferfoglia in uradnica Mirella Pockaj, trgovec Oscarre Halligogna in učiteljica Maria Luisa Ottochian, ladijski konstruktor Luciano Agnelli in prodajalka Ondina Fedel, uradnik Silvio Pelosi in uradnica Nella Suplina, zdravnik Sergio Lin in gospodinja Nerina Cecchi, šofer Natale Kaucic in gospodinja Nerina Dean, uradnik Giuseppe Seracino in uradnica Anita Degrassi, uradnik Giulio Benedetti in gospodinja Giuseppina Sinigoj, kuhar Annibale Dalla Vecchia in gospodinja Giulia Schiavon, uradnik Edmondo Siciliano in gospodinja Maria Viscovich, čevljar Michele De Vita in gospodinja Orsolina Delorenzo, geometer Enrico Revolt in gospodinja Tullia Paliaga, tiskar Roberto Tandoi in uradnica Lilia Mosetti, gostilničar Remigio Slatich in gospodinja Claudia Martini.

UMRLI SO: 73-letna Giovanna Bisiacchi, 82-letni Basilio Pintarelli, 68-letni Francesco Raho, 72-letna Anna Maria Cargnelut por. Suerz, 56-letna Ivanka Krašna, 27-letni Ferruccio Jakomin, 82-letni Carlo Miazzi, 78-letni Andrea Baissero.

—«»—

NOČNA SLUŽBA LEKARN v maju

INAM — Al Cedro, Trg Oberdan 2; G. Papo, Kjadin 1095 (Sv. Alojzij); Picciola, Ul. Oriani 2; Alla Salute, Ul. Giulia 1; Serravallo, Trg Cavana 1.

—«»—

SLUŽBA LEKARN 1. MAJA

INAM — Al Cammello, Drevored XX. septembra 4; Crevato, Ul. Roma 15; Giusti, Greta, Strada del Friuli 7; dr. Gmeiner, Ul. Giulia 14; Alla Maddalena, Istrska ulica 43; Prendini, Ul. T. Vecellio 24; Serravallo, Ul. Cavana 1; Zanetti, Ul. Mazzini 43.

MALI OGLASI

IZŠLA je iz tiska v italijanščini «LO STATO MODERNO», nova teorija na finančnem področju. Cena 100 lir. Razpošilja Josip Flego, Trst, poste restante Soggiorno d.s. 44845.

PRI MAGAZZINI FELICE v Trstu, Ul. Carducci 41, dobite «bunde» za 2.900 lir, pižame po 1000 lir, najlonske dežne plašče, ženske in moške, po 8.900 lir; hlače, jopiče in obleke po najugodnejših cenah v Trstu.

Krojaški salon

KOŠUTA

Trst, Ul. Raffineria 5
Tel. 95-392

Velika izbira modernega blaga. Plačilne olajšave

Hlapec Jernej išče pravico

Prišli so do duri, ki so bile odprte na stežaj. V izbi je stal za široko mizo mlad človek, ki je imel svetle brke in vesele oči. Ozrl se je in je bil osupel, ko je ugledal dolgega Jerneja in njegovo procesijo.

Bradač je pokazal preko rame s palcem na Jerneja, pomežiknil je prešerno in se je nasmehnil in je rekel:

«Tebi, Košir, ki si človek humorja, priporočam in izročam popotnika, ki išče pravičnih sodnikov na tem svetu. Razloži mu, čigava je jablan: ali tistega, ki jo je zasadil, ali tistega, ki jo je otresel?»

Tako je uganjal burke s pravico božjo. Mladi sodnik pa se ni smejal, temveč namršil je svetle obrvi.

«Čemu komedije? Kdo ste vi, človek, in koga iščete?»

Jernej je stopil blizu predenj.

«Jernej sem iz Betajnove in krivico so mi storili. Zato sem se napotil po svetu, da bi poiskal pravico, ki jo je Bog poslal in ki jo hranijo sodniki v svojih bukvah.»

«Kakšno krivico so vam storili? Koga tožite in čemu?»

«Nikogar ne tožim, zakaj potreba ni in ne maram, da bi trpeli ljudje zaradi moje pravice. Če nasitite mene, ni potreba, da bi bili drugi lačni. Tako se je zgodilo, kakor bom povedal: še otrok bi razsodil, kako bi ne razsodili vi, ki ste učeni in poznate postavo! — Delal sem štirideset let na Betajnovi; ni toliko zemlje, da bi jo z dlanjo pokril, ne na polju ne na senožeti, kamor še ni bil kanil pot od mojega čela. Tako sem delal štirideset let in Bog je obilno blagoslovil to moje delo. Pa je umrl stari Sitar, pa je prišel sin njegov, negodnik, in je rekel, v prešerni pijanosti je rekel: Jernej, zdaj poveži culo in pojdi, zakaj, Jernej, zdaj sem jaz gospodar: zdaj si dodelal, zdaj si star in nadložen, ne maram te več; ni več kota zate v domu, ki si ga sam postavil in ga varoval vsega hudega, ni več zate kruha, ki si ga sam pridelal; le vzemi popotno palico pa pojdi, kamor ti je pot! Tako je rekel; je razsodil sam poper pravico in postavo, da je jablan tistega, ki jo je otresel, ne tistega, ki jo je zasadil. Jaz pa sem šel in se napotil iskat pravice, ki jo je Bog poslal na svet in ki je človeška sila ne more razdreti. Razsodite!»

Tako je govoril Jernej, počasi in po vrsti, brez hinavščine. Mladi sodnik pa je poslušal in je gledal žalostno.

«Le vrnite se,» je rekel, «vrnite se na Betajnovo k svojemu gospodarju, ki je trd in krivičen, in mu recite: spomaj pravico, bodi usmiljen, daj mi kot v svoji hiši, kos kruha na stara leta! Recite mu tako, pa mu bo žal in bo spoznal svoj greh in bo storil, kakor boste prosili.»

Osupel je poslušal Jernej take besede; dolgo je molčal.

«Kaj ste sodnik?»

«Sodnik sem.»

«Pa ste razsodili po pisani in božji pravici?»

«Tako sem razsodil.»

Visoko se je zravnal dolgi Jernej, za glavo je bil višji od sodnika in od lenuhov, ki so stali pred durmi.

«Jaz pa rečem, sodnik, da niste razsodili ne po človeški ne po božji pravici! Kaj je Bog ukazal, da se zavali negodnik na posteljo, ki sem jo jaz postiljal in ravnal trdih štirideset let? Kaj je Bog zapovedal, da naj pogine v jarku Jernej, ko si je postavil lepo hišo in topel hram? Odprite bukve: ne znam brati, pa bi rad videl od daleč tiste črne besede, ki so tako naredile in zapovedale. Pokažite: tudi vezavo bi rad videl tistih bukev in črno obrezo! Ali je tam zapisano, povejte: delal si, s krvjo si gnojil, da je visoko pognala pšenica, da se je cedila trava od soka; zdaj pa, ko si star in nadložen, ko ni več krvi, da bi z njo gnojil, zdaj pojdi! Če je zapisano, povejte, da naj Jernej, kadar je napolnil shrambe in kašče, hodi od vasi do vasi, od hiše do hiše, v nadlogo ljudem in psom, ter prosi vbogajme skorje kruha? To mi povejte! In še mi razložite, kako da ravnam zdaj s svojim delom, kam bi z njim: v zemljo je zakopano, pač za klaftro globoko — kako naj ga izkopljem? Kako naj ga povežem v culo, na ramo zadenem? Mojih štirideset let — kako naj jih spravim, kako zauživam na zapečku? Tukaj je cula: perilo je notri in prazniška obleka! Štirideset let — preštejte in premislite, koliko je to tednov in koliko ur! Moja pamet je počasna, stara; ne znam prešteti; ampak povejte mi, če je to samo toliko tednov in samo toliko dni, da je cula obilno plačilo? Prazniška obleka in platnena srajca pravično povračilo? Tako je, recite: obilno plačilo, pravično povračilo — pa bom verjel, da ste sodnik, kakor ga je Bog postavil!»

I. Cankar

Na sliki vidimo delegate na kongresu I. Internacionale v Ženevi leta 1866. S tega kongresa je izšel poziv na «bitko za 8-urni delavnik»

LETNI OBRAČUN TRŽAŠKEGA DELAVSTVA

Živahna sindikalna borba

9 mesecev trajajoče stavkovno gibanje kovinarjev

Kako, vsako leto, bo tudi letos tržaško delovno ljudstvo primerno proslavilo praznik dela, napravilo obračun in si začrtalo pot za uspešno nadaljevanje borbe. Po vsej Italiji praznuje delavski razred 1. maj v predvolilnem vzdušju, tako tudi v Trstu; pri nas pa prihaja to še bolj do izraza, ker so bile prav te dni volitve notranjih komisij v največjih industrijskih obratih, politične volitve pa bodo prvič po dolgem razdobju.

Zaradi tega je res potrebno in koristno, da na kratko opišemo razmere in navedemo najvažnejša vprašanja, ki tarejo tržaško delavstvo, tem bolj, ker ta vprašanja spadajo v širši okvir splošnih življenjskih problemov vsega našega področja. To je prišlo do izraza med dolgim stavkovnim gibanjem v obratih CRDA in v arzenalu, ki je trajalo celih devet mesecev in je zajelo vse sloje tržaškega prebivalstva. Borba tržaških kovinarjev je dala glavni pečat delavskemu gibanju od lanskega do letošnjega 1. maja. Delavci CRDA in arzenala so dosegli lep moralni uspeh in nekatera izboljšanja. Lahko pa bi bila ta izboljšanja večja, če bi odgovorne oblasti prej posredovale in če bi med obema sindikalnima organizacijama vladalo večje razumevanje in sodelovanje. Podčrtati je sicer treba, da sta sindikalni organizaciji v tem vprašanju enotno nastopali, toda včasih je prišlo do trenj in se sindikalna borba ni zaostrila, kakor bi se morala ob pravem trenutku zaradi ravnanja vodstva Delavske zbornice CISL. Kljub temu pa se je med delavstvom prav v tej dolgi borbi utrdila zavest enotnosti.

Takoj po rešitvi spora pa je CISL začela napadati Delavsko zbornico CGIL, kar je seveda koristilo delodajalcem. To je prišlo do izraza zlasti v čistilnici Aquila, kjer je Delavska zbornica CISL tajno začela ločena pogajanja z vodstvom podjetja in je odpovedala stavko, ki so jo napovedale vse osrednje sindikalne organizacije. Ravnanje Delavske zbornice CISL je v tem primeru bilo tem bolj škodljivo, ker je vodstvo čistilnice Aquila začelo diskriminacijsko odpuščati delavce zaradi bližnjih volitev v notranje komisije. Prav tako je treba obsoditi ravnanje CISL v primeru borbe delavcev podjetja SALDA, ki zahtevajo izboljšanje mezd in delovnih pogojev, a jih CISL ni podprla.

Vodstva največjih obratov pa tudi drugih podjetij pritiskajo na delavce, naj se vpišejo v Delavsko zbornico CISL, pri sprejemu na delo pa imajo prednost člani te sindikalne organizacije. Toda kljub temu je pri zadnjih volitvah notranjih komisij v največjih tržaških obratih, tako v ladjedelnici Sv. Marka kot v tovarni strojev Delavska zbornica CGIL zabeležila lep porast glasov. To upravičuje upanje, da se bo ta napredni sindikat prihodnjič še bolj utrdil in razvil.

Omeniti moramo še spor v občinskem podjetju Acegat, ki je lani povzročil dolgo stavko z uspešnim zaključkom. Vodstvo podjetja je tedaj podpisalo sporazum, ki ga pa zdaj hoče odpovedati. Zaskrbljeni uslužbenci so jasno povedali, da bodo spet začeli borbo, če vodstvo Acegat ne bo opustilo svojega namena. Kaže pa, da bo spet prišlo do zaostritve sindikalnega gibanja.

V vseh največjih obratih in podjetjih torej vre. Delavci, ki so neprimerno plačani, upravičeno zahtevajo izboljšanje mezd in delovnih pogojev. Obenem pa zahtevajo organičen načrt, ki bi omogočil obnovo tržaškega gospodarstva; integralno prosto cono ter želeno avtonomijo, ki bi zagotovili splošen napredek in razvoj našega področja.

V okvir sindikalne borbe spada tudi zahteva po socialni in ekonomski enakopravnosti delavk. Na Tržaškem je po statističnih podatkih skupno 18 224 delavk, od katerih približno 13.000 dobiva za 17 odst. nižjo plačo kot moški, kar pomeni letno približno 690 milijonov lir manj zaslužka. Na našem področju, kot je razvidno iz podatkov trgovinske zbornice, je bilo konec februarja skupno 16.928 brezposelnih delavcev, od katerih je približno 6000 mladine, ki prvič išče zaposlitev. To je zelo žalosten pojav in predstavlja resen socialni problem, kakor tudi vprašanje zaposlitve in izobrazbe vajencev.

Spričo takih razmer je popolnoma naravno, da se tržaško delavstvo zaveda potrebe sindikalne enotnosti ter bratstva med tu živečima narodoma.

Splošna vprašanja zanimajo vse prebivalstvo; slovenskega in italijanskega delavca pa tarejo isti problemi.

Vrh vsega tega pa je dejstvo, da delavski razred lahko doseže uresničitev svojih zahtev in izboljšanje razmer le z enotno borbo.

V tem duhu in prepričanju, s temi cilji praznujemo tudi letošnji 1. maj.

PRVOMAJSKA

Beseda je izdolbena v granit:
M I R !

Globus je preplavila kri naših zastav,
po ulicah,
po trgih
nad porušenimi barikadami
so se v penečem valu razlila obzorja
polna belega jutra.
Izvenela je praznina našega smehljaja:
razrušili smo zapad
in ujeli sonce v nebo.
(Nad ruševinami
je noč naredila samomor.)

Sonce na nebu.
Sonce v nas.

Kri naših src je kapljala
dolgo,
dolgo,
dolgo,
da je izdolbla v granit:
M I R !

Miroslav Košuta

UTRJEVANJE NAJMOČNEJŠE ITALIJANSKE SINDIKALNE ORGANIZACIJE

Le z enotnim nastopom v borbi si more delavstvo utreti pot k uspehom

V skoro vseh podjetjih največjega italijanskega industrijskega in trgovskega središča, Milana, si je CGIL zagotovila v poslednjih mesecih absolutno večino v tovarniških odborih

Ko se je pred letom dni na današnji dan na velikem milanskem trgu Piazza del Duomo zbrala ogromna množica milanskih delovnih ljudi z zastavami in transparenti, ji veliki revolucionar in sindikalist, sedaj že pokojni Di Vittorio, ni mogel dati kdove kako prijetnega obračuna, saj vemo, da je bilo sindikalno leto od 1. maja 1956 do 1. maja 1957 najslabše leto vse povojne dobe. V mnogih podjetjih v Italiji se je položaj najmočnejše italijanske sindikalne organizacije CGIL močno poslabšal in vse je kazalo, da se bo rušenje spremenilo v plaz. In vendar so se od tedaj razmere krepko spremenile in porazi iz prejšnjega leta so sindikalne aktiviste in zavednejše delavce nasploh podžgali, da je letošnji obračun ob 1. maju za Milan in okolico, ki je prav gotovo nekak barometer vse Italije, zadovoljiv, rekli bi celo nad pričakovanjem pozitiven.

Žal nimamo še vseh podatkov do zadnjih dni in najnovejši dogodki s tega področja bi naslednje podatke mogli še popraviti, toda že podatki zadnjih šestih mesecev lanskega leta in prvih treh mesecev letošnjega leta dovolj zgovorno pričajo: CGIL si je v tem obdobju skoraj v vseh podjetjih ponovno priborila večino glasov in skoraj povsod tudi večino sedežev v tovarniških odborih, pa čeprav so ponekod glasovi uradnikov, ki se še vedno po veliki večini stekajo na liste ostalih dveh sindikalnih organizacij, dali večino v odborih ostalima dvema sindikatoma, CGIL je tudi v vseh velikih milanskih podjetjih odnesla večino glasov. Pri milanski Alfa-Romeo je CGIL pri zadnjih sindikalnih volitvah odnesla 60 odst. glasov, pri TIBB-Romana 63 odst., pri TIBB-Castiglia 66 odst., v podjetju Autelco 57 odst., v Breda II 61,8 odstotka, v Osva 62,2 odst., v podjetju Industria Gomma 63,7 odst., v podjetju Vanzetti 88,7 odst., v podjetju Bergoni 100 odst., v podjetju Gilera 57,4 odst., v podjetju Tudor 66,2 odst., v podjetju Sieroterapico 62,2 odst., v podjetju Edison-Volta 71,9 odst., v podjetju Richard Ginnori Lambrate 84,3 odst. vseh glasov...

Ne moremo sicer reči, da so ti odstotki nekaj izrednega, toda če jih primerjamo z odstotki iz prejšnjega leta, so jasen dokaz, da postaja CGIL po predlanskih omahovanjih ponovno temeljna sindikalna organizacija. Ta odstotek bi se vsekakor še povečal, če bi ne vplivala nanj opredelitev uradništva, ki si, kot smo že rekli, opredeljuje za ostali dve sindikalni organizaciji. Če vzamemo v poštev volitve za 466 tovarniških odborov, ki predstavljajo 191.000 delavcev in uradnikov, je CGIL v celoti, to se pravi vštevši sem tudi uradnike, odnesla 55,5 odst. glasov in si s tem v tovarniških odborih zagotovila 61 odstotkov vseh mest. Če to statistiko omejimo na manjša in srednja podjetja, opazimo, da je CGIL v celoti odnesla celo 66 odst. glasov. Kljub tej razliki v glasovih pa je najbolj očit prerod CGIL v lanskem letu vprav v velikih podjetjih, kjer je bil v prejšnjem letu padec najobčutnejši.

Ker smo že pri statistiki, bomo z njo nadaljevali, in sicer v zvezi s stavkami in z dejanskim učinkom sindikalnih borb v preteklem letu v Milanu in okolici. Popoln obračun še ni mogoč. Zato pa že vemo, da so v letu 1957 milanski delavci in nameščenci žrtvovali v stavkah 5,151.000 delovnih ur. Nad 3 milijone teh ur so delavci žrtvovali za obnovo delovnih pogodb, poldrugi milijon delovnih ur pa so žrtvovali za izboljšanje mezd in plač, akordnih nagrad in druga mezdna izboljšanja, dočim odpade le 52.000 delovnih ur stavk na «obrambo svoboščin» in 19.000 delovnih ur za spoštovanje zakonov in delovnih pogodb. Ti podatki nam jasno kažejo, da morejo strogo sindikalne borbe zajeti najširše plasti delavcev in nameščencev, kar je, vsaj posredno, dokaz, da morebitne prejšnje rapake niso v delovnem človeku zatrle čuta odgovornosti, kot so voditelji drugih sindikalnih organizacij očitali voditeljem CGIL.

Če pa vzamemo stavke in mezdna gibanja po strokah, bomo imeli sledečo sliko: najbolj ostro, zato pa nič manj uspešno stavkovno borbo je imela stroka gradbenih delavcev, ki je pri stavkah žrtvovala nad 2 milijona delovnih ur. Zato pa so bili tudi uspehi večji. Na račun poviška mezd so gradbeni delavci Milana v tej dobi zaslužili 2 milijardi 788 milijonov lir. Na tej lestvici so na drugem mestu kovinarji, ki so dali v celoti 900.000 delovnih ur, za njimi so delavci kemične stroke s 650.000 delovnimi urami stavke. Ponovno poudarjamo, da v te številke niso všteta novejša sindikalna gibanja, ki bi te številke še občutno povečala.

Zgoraj smo že omenili izboljšanje gmotnih razmer gradbenih delavcev, ki so s stavko zaslužili nad dve milijardi 788 milijonov lir. Takoj za njimi so glede tega delavci in nameščenci krajevnih ustanov, ki so si priborili poviškov za 2 milijardi in pol lir; nato pridejo na vrsto železničarji z nad poldrugo milijardo lir in končno grafični delavci s 584 milijoni lir. Seveda so to le neposredni poviški, ker se hkrati s poviškom mezde poviša tudi odstotek raznih dodatkov, tako da je raznim strokam milanskega proletariata s sicer naporno sindikalno borbo v 6 mesecih lanskega leta uspelo priboriti skupnih poviškov v znesku skoraj 11 milijard.

Tu smo navedli le nekaj suhoparnih številk, ki so nadvse zgovorne. Rekli smo, da je glavni delež v teh uspešnih sindikalnih borbah nosila najmočnejša italijanska sindikalna organizacija — CGIL. Nič čudnega. Njena stara tradicija, razredna zavest njenih privržencev in voditeljev ter številčna premoč ji to omogoča, hkrati pa ji tudi nalaga nalogo pred svojimi člani in pred vsem italijanskim delovnim ljudstvom. Zato je gotovo, da se bo ta prerod, ki se je tako izrazito pokazal v preteklem sindikalnem letu, nadaljeval tudi v prihodnjem. K temu bodo pripomogle predvsem njene značilnosti: doslednost, borbenost in nekompromisnost v borbi z delodajalci, kar bi nikakor ne mogli reči za kako drugo sindikalno organizacijo.

NEODVISNA SOCIALISTIČNA ZVEZA

1. MAJ 1958

DELAVCI! Udeležite se enotnega zborovanja razrednega sindikata CGIL.

ZAHTEVAJMO sodelovanje in akcijsko enotnost med delavskimi strankami in sindikati, med delavci vseh socialističnih in demokratičnih struj.

ZAHTEVAJMO prosto cono, tržaško področno avtonomijo, borimo se za tržaški mednarodni promet, za ladje in za popolno zaposlitev ladjedelnic ter pristanišča. To so nujni pogoji za napredek našega gospodarstva.

SLOVENCI in ITALIJANI, branimo združene pridobitve antifašistične in odporniške borbe.

ZAHTEVAJMO dejansko priznanje in popolno izvajanje narodnostnih pravic Slovencev, na osnovi ustavnih načel in posebnega statuta londonskega memoranduma.

DELOVNI LJUDJE! V tej važni bitki političnih volitev mobilizirajmo svoje sile za poraz reakcionarnih in konservativnih sil, za uveljavljanje delavskih in demokratičnih strank!

NA STADIONU «PRVI MAJ» na Vrdelski cesti bo ob 15. uri tradicionalna popoldanska

LJUDSKA VESELICA

Za razvedrilo na veselici bodo poskrbele godbe, folklorne skupine in razne otroške igre. Od 18. do 24. ure PLES. Dobro založen bife in bar.

Na veselici bosta govorila tovariša Bortolo Petronio in Franc Stoka.

Živel 1. maj, praznik delovnega ljudstva!

FRANCOZ OBTOŽUJE FRANCIJO V ALŽIRU

Gestapovske metode francoskih padalcev

«Te vrstice pišem v celici 76, v civilnem zaporu v Alžiru, štiri mesece potem, ko sem dalj časa prebil v zaporih francoskih padalcev.»

«Ko so iz zapora vodili mlade Alžirce na streljanje, je iz ženskega zapora krepko odmevala pesem:

«Z naših gora
se dviga glas svobodnih ljudi,
in terja svobodo domovine.
Dajem ti vse, kar ljubim,
nudim ti življenje
dragi domovina moja.»

«Vse to sem moral napisati tudi za Francoze, ki bodo hoteli to brati. Vedeti morajo, da Alžirci ne istovetijo mučiteljev z velikim francoskim narodom, od katerega so se toliko naučili, in katerega prijateljstvo jim je tako drago. Vendar pa naj Francozi vedo, kaj se v njihovem imenu počenja.»

Novembra, 1957

Tako je zaključil svojo obtožbo proti francoskim kolonialistom v Severni Afriki francoski novinar-komunist Henri Alleg, ki je bil od 1950 do 1955 direktor lista «Republikanski Alžir».

List so francoski policijski organi začeli preganjati, dokler ga niso zatrli. 12. junija je Allega francoski padalci v predmestju Alžira ujeli in tega dne se je zanj začela kalvarija, ki jo je opisal v svojem strahotnem dnevniku, iz katerega bomo izbrali le nekaj odlomkov.

Dnevnik Henrija Allega se začenja od tistega trenutka, ko so ga ujeli na stanovanju znanega naprednega znanstvenika Mauricea Audina. Alleg je vedel, da so Audina že prijeli in namesto prijatelja mu je vrata v stanovanje odprl francoski padalec. Nani se je vrgla skupina pobesnelih francoskih padalcev, tako da mu je bil beg nemogoč. Začnimo s citati iz Allegovega dnevnika:

«Slečite se, — je rekel L. Ker nisem ubogal, je dodal: — Če ne marate zlepa, pa zgrda.»

Vtem ko sem se slačil, so me padalci radovedno opazovali, da bi se spoznali s «klientom». Nekdo od njih s pariškim poudarkom je pomolil glavo skozi vrata in pripomnil: — Glej, saj to je Francoz. On je izzval «podgane» proti nam. Kaj ga boš t. L. zdravil?

L. je medtem postavil na tla črno desko, ki je bila umazana in lepljiva od bruhanja, ki ga je verjetno izbruhal prejšnji «klient».

«Gremo. Lezi!»

Stegnil sem se čez desko, na katero so me dobro zvezali.

«Pazite, — je rekel L. — Poročnik vam daje še trenutek časa, da spregovorite. Nato boste kar sami spregovorili. Mi, Evropejce «zdravimo» posebno dobro. Vsi spregovorijo. Nam je treba povedati vse. Ne le trohico resnice.»

* * *

Štirje padalci so dvignili desko, na kateri sem bil privezan in jo odnesli v sosedno sobo ter jo položili na beton. Častniki so se razvrstili okoli mene in sedli na neke zaboje, ki so jih prinesli vojaki.

L. vzame v roke neki aparat in mi ga pokaže. «Poznaš to — me vpraša. — Ne? Saj si tudi ti o tem pogosto govoril. Celo članke si pisal o njem.»

«Nimate pravice uporabljati take metode. Če mi imate kaj očitati, premestite me na preiskovalno sodišče. Za to imate 24 ur časa in nimate pravice ogovarjati me s «ti», — sem rekel.

Okoli mene so vsi bušnili v krohot.

«Začnimo,» — je rekel S.

Eden od padalcev mi je sedel na prsi. Pozneje sem zvedel, da je to poročnik J. Drugi je bil na moji levici, tretji pa mi je sedel na noge. V sobi je bilo 8 častnikov in nekaj takih, ki z menoj niso imeli opravka, ki so pa hoteli gledati «špektakel».

Stalno smehljajoči se J. mi je pritrdil električno žico v vdolbino desnega uhlja in na desno stran prsi. V trenutku me je streslo in zarjovel sem na ves glas.

S. mi je izpustil prvi sunek električnega toka. Skozi ušesa mi je prodrla prva iskra, v prsih pa sem čutil, kako se mi stiska srce. Od bolečin sem se zvijal in se tako tresel, da sem se med sunki celo ranil. Sunki električnega toka pa so si sledili drug za drugim. V istem ritmu pa je S. skandiral vedno isto vprašanje: — Pri kom si se skrival?

* * *

Ker je Alleg padalskim častnikom očital, da tega ne smejo početi in da se bodo zaradi tega še kesali, so mu s srajco zamašili usta in mučenje se je nadaljevalo Alleg nadaljuje:

«Nenadoma sem opazil, da pripravljajo novo mučenje. Nad menoj so se začeli smehljati. J. mi je žico pritrdil na spolni organ. Sunki so bili tako močni, da so se jermeni, s katerimi je bil privezan en moj gleženj, razvezali. Za trenutek so prenehali, da bi me zvezali in nato so nadaljevali.»

* * *

«Torej hočeš govoriti ali ne? Ti si izgubljen, razumeš, smrti ne boš ušel.»

«Pripeljite Audina, — je rekel S. — Je v sosedni zgradbi.»

Ir. je s pretepanjem nadaljeval, vtem ko so drugi prisostvovali temu «spektaklu». Očala so mi že zdavnaj padla in moja kratkovidnost je še bolj okrepila občutek nerealnosti in omotičnosti, proti kateri sem se skušal boriti v strahu, da bi mi ne ubila volje.

«No, Audin, povejte mu, kaj ga čaka. Rešite ga strahot od sinoči, — je govoril S., Ir. pa mi je dvignil glavo. Nad seboj sem videl bel, izgubljen obraz prijatelja Audina, ki me je opazoval vtem ko sem se dvigal na kolena.

«No, Audin, povejte mu,» je ponavljal S.

«Hudo je, Henri,» je rekel Audin. In nato so ga odvedli.

Ir. me je naglo dvignil. Bil je ves iz sebe. To je trajalo že dolgo.

«Slišiš, svinja, ti si končan. Ti boš govoril. — Približal mi je obraz. — Ti boš govoril! Vsi morajo tukaj govoriti. Mi smo se borili v Indokini, tam smo vas spoznali. To tukaj je gestapo! Je ne poznaš? Ti si pisal o mučenjih, svinja. To dela sedaj na tebi X, padalska enota.»

Za seboj sem slišal smeh mučiteljev. Ir. me je udarjal po obrazu in me s kolenom suval v trebuh.

«To, kar delamo sedaj tu — je govoril, — bomo storili iz Francije. S tvojim Duclosom in tvojim Miterandom bomo delali isto in tvojo vlačugarsko republiko bomo pognali v zrak. Ti boš spregovoril, to ti jaz jamčim.»

* * *

V rokah svojega mučitelja sem opazil večji aparat. Občutek bolečin je bil drugačen. Namesto ostrih in naglih sunkov, od katerih se mi je zdelo, da se mi bo telo razpočilo, so bile sedanje bolečine širše in so prodirale globoko v vse mišice, in tudi tedaj, ko so tok prekinili, sem se še tresel.

«Znaš plavati? — mi je rekel L. — Mučili te bomo. Gremo pod pipo.»

Padalci so dvignili desko, na kateri sem bil privezan, in me odnesli v kuhinjo. Tam so postavili pod pipo ono stran deske, kjer je bila moja glava. Kuhinjo je osvetljevala le svetloba s hodnika. V polmraku sem spoznal Ir.-a, S.-a in kapitana D.-a, ki je, kot se mi zdi, prevzel poveljstvo. Na pipo, ki se je svetlikala nad mojim obrazom, je L. pritrdil gumasto cev, nato pa mi ovil glavo s krpo. D. mu je rekel: «Potisni mu v usta klin.» Skozi krpo mi je L. stisnil nos in me s tem prisilil, da sem odprl usta, da bi mi mogel med zobe vtakniti kos drva, tako da nisem mogel potisniti iz ust gumaste cevi.

* * *

Pri zadnjem prehodu na isto mučenje sem izgubil zavest. Ko sem končno odprl oči, sem potreboval nekaj sekund, da vzpostavim stik z dejanskim stanjem. Ležal sem razvezan in gol med padalci. Videl sem, kako je bil S. pripognjen nad menoj.

«Dobro, — je rekel ostalim. — Prihaja k sebi.» Meni pa je rekel:

«Veš, malo je manjkalo, da nisi ostal trd. Ne misli pa, da boš vedno padal v nezavest. Vstani.»

Dvignili so me na noge. Zibal sem se in se lovil čela za uniforme svojih krvnikov in bil vedno pripravljen, da se zrušim. S klofutami in brcami so me kot žogo suvali drug drugemu. V nekem trenutku sem napravil celo gib, da bi se ubranil.

«Se ima reflekse... gad...» — je rekel nekdo.

«Kaj pa zdaj z njim?» je vprašal nekdo. Sredi smeha sem slišal:

«Osmodili ga bomo.»

(Nadaljevanje na 5. strani)

Založba Lipa v Kopru

pripravlja svojim bralcem zbirko «LIPA 1958»:

Ilka Vašte: ROMAN O PRESERNU
Stale Popov: TOLE PASA
Annemarie Selinko: DESIREE
Victor Hugo: ČLOVEK, KI SE SMEJE
William Woods: MANUELA
B. Traven: MRTVAŠKA LADJA

Obseg okoli 2800 strani, cena v polplatnu 7040 din, v celem platnu 7640 din in v polusnju 8540 din. (Prednaročniške cene). Lahko v desetih obrokih.

Sigrid Undset: KRISTINA, LAVRANSOVA HČI
Roman v treh knjigah (skupaj 1466 strani). Naročniške cene: ppl 3250, cpl 3550 in polusnje 4050 din. Lahko v desetih obrokih.

NAJNOVEJŠE:

Agatha Christie: KARTE NA MIZO, 420 din
Bogomir Magajna: NA BREGOVIH SRCA, 450 din
L. Solovjev: PRIGODE HODŽE NASREDINA, 640 din
Laura I. Wilder: HISICA V VELIKI HOSTI, 380 din

Založba Lipa, Koper, Cankarjeva 1

Goriško-beneški dnevnik

Dekret, ki je povzročil veliko nezadovoljstva

Suspenzija doberdobskega župana kaže pomanjkanje avtonomije občine

Kako je mogoče, da se kaznuje župan zaradi izvrševanja svojih dolžnosti?

Goriški prefekt dr. Nitri je z dekretom suspendiral doberdobskega župana Andreja Jarca za dva meseca samo kot državnega funkcionarja, češ da je 23. aprila vdrl v zasebno stanovanje jameljskega župnika Jožeta Stanteta. Na njegovo mesto pa je imenoval funkcionarja prefekture dr. Carratá. Poleg tega je v teku sodni postopek pri tržiški sodniji.

Če bi šli za uradno verzijo dogodka, se zdi stvar zelo resna, toda poglejmo malo, kako je prišlo do «vdora v zasebno stanovanje».

Poslopje, v katerem se je pripetil dogodek, je last dveh gospodarjev. Na eni strani je jameljska osnovna šola, na drugi strani pa je na vrhu stanovanje župnika, v katerem stanuje zelo poredko, v pritličju pa je še ena soba, v kateri so stare šolske klopi (soba služi torej za neke vrste shrambo).

Občinska uprava je pred časom popravila zgornje tri sobe, v katerih si je župnik uredil stanovanje, ter plačala po uradu zakladnega ministrstva v Rimu lastnici redno šestmesečno najemnino.

Ko je doberdobska občinska uprava izvedela, da bo za parlamentarne volitve volišče v Jamljah, je prišel ves občinski odbor v družbi svetovalcev manjšine v omenjeno poslopje, kjer je župan sporočil, da bodo v shrambo začasno prenesli šolsko kuhinjo, dokler je ne popravijo, potem pa bodo shrambo prepleskali in v njej namestili volišče. Takrat je župnik obljubil, da bo dal ključe spodnje sobe podžupanu Jožetu Pahorju iz Jamelj. Na seji občinskega sveta 20. aprila je Pahor sporočil občinskemu svetu, da so sobo prepleskali, vendar da župnik noče dati ključev, kot so se dogovorili. Župan je tedaj poslal župniku poslednji pismeni poziv, ki mu ga je Pahor izročil, naj odpre sobo, v kateri bo volišče. Naslednji dan je župnik spet zavrnil zahtevo županstva. 23. aprila je šel župan osebno v Jamlje po ključe, toda župnika ni našel. Zato je skupno s Pahorjem in občinskim slugo zamenjal ključavnico na vratih. Tedaj pa se pojavi župnik z orožniki...

Čez nekaj dni so poklicali župana in podžupana na orožniško postajo v Doberdob, kjer so po peturnem zaslišanju sestavili dolg zapisnik z zgoraj omenjenimi obtožbami ter ga poslali prefekturi, drugega pa sodnim oblastem.

Sele med zasliševanjem pa sta občinska predstavnika izvedela, da ima župnik najemno pogodbo z lastnico hiše, v kateri je njegovo stanovanje, v pritličju pa sobo, ki jo je županstvo izbralo za sedež volišča.

Ko sta občinska predstavnika zvedela za to, sta se nemalo začudila, kako je mogoče skleniti najemno pogodbo za prostore, ki jih ima županstvo že toliko let v najemu (še od časov zavezniške vojaške uprave) in za katere plačuje redno najemnino, čeprav ni bila med občinskimi predstavniki, ki so prejšnja leta vodili občino, in hišno lastnico sklenjena nobena najemna pogodba.

Če je bila sklenjena ta pogodba, bi moral župnik zadevo sporočiti občinski upravi, da bi vsaj vedela, pri čem je, ne pa podpisovati najemno pogodbo, čeprav ve, da obstaja neke vrste ustni sporazum med občino in lastnico.

Ker smo temeljito prepričani, da dogodek ni tako važen, kot ga prikazuje prefektura (ona najbrž že ve, zakaj ga je tako napihnila!), smo prišli do zaključka, da bi prefektura morala uvesti, največ kar bi lahko napravila, upravno preiskavo, da bi se prepričala, kaj je na stvari. Ker pa so pred nami volitve in ker se je to zgodilo v demokratični občinski upravi, za katero se najbrž uporablja druga mera, potem je bilo treba napraviti nekaj, kar bi služilo za volilno propagando, zlasti še, ker je vmes predstavnik cerkve, ki se more lepo napraviti za mučenika.

Prepuščamo pravno stran vprašanja ljudem, ki bodo imeli še besedo pri tem vprašanju. Nas zanima predvsem dekret prefekture, s katerim je posegla v upravno delovanje doberdobske občinske uprave; prefekture, ki prerada posega v delovanje občinskih ustanov, čeprav pri tem hudo krši avtonomijo krajevnih ustanov, ki jo v besedah demokristjanska vlada tako «odločno brani».

Pred časom smo slišali na nekem volilnem zborovanju levice v nekem furlanskem kraju hude obtožbe na račun finančnega poslovanja neke demokristjanske občine, ne da bi se prefektura pobrigala, kaj je na stvari. Pač pa pošilja v demokratično občinsko upravo v Skocjan zelo pogosto svojega funkcionarja, pregledovat njeno poslovanje. To je po zakonu dovoljeno, čudno pa je, zakaj imajo prav to občino tako na piki.

Demokristjani in vlada vedno govorijo o avtonomiji krajevnih ustanov, le-te pa ne smejo napraviti koraka brez dovoljenja prefekture.

Te stvari smo hoteli povedati, ne morda zato, da bi vračali milo za drago, ampak z namenom, da bi pokazali na enega izmed pekočih občinskih vprašanj, namreč vprašanje avtonomnega delovanja občinskih uprav, ki ni le stvar demokratičnega razvoja teh najnižjih upravnih enot, ampak tudi stvar časti in ugleda občinskega predstavnika — župana, ki je dobil z izvolitvijo pooblastilo, da deluje po obstoječih zakonih v interesu vseh občanov, ne pa samo tako, kot ukazuje prefektura, odnosno demokristjanska vlada.

—«—

Urnik trgovin in vozni red avtobusov za prvi maj

Ribijevi avtobusi, ki vozijo v naši pokrajini in izven nje, bodo danes prvega maja vozili po voznem redu, ki je v veljavi ob nedeljah in praznikih.

Vse trgovine v naši pokrajini, tako tudi mlekarne, pekarne in cvetličarne, bodo imele ves dan zaprto.

IZ SOVODENJ

Previsoka taksa na kmečke vozove

Sovodenjska občinska uprava je pred dnevi rešila še eno izmed važnih vprašanj: zaključila je z gradbenimi deli za ureditev prostorov ustanove ONMI, zdravniškega ambulatorija in urada z delo, ki so v pritličju.

Pred dnevi so pripeljali pohištvo za materinsko posvetovalnico. Ker so že vsa dela opravljena, pričakujejo, kdaj bodo prišli predstavniki vlade otvorit lokal, ki ga je uredila demokratična občinska uprava.

Urejeni so tudi poštni uradi. Pred časom jih je pregledal poštni inšpektor iz Vidma, ki je poslal na ministrstvo prošnjo, da bi jih lahko uporabljali.

V ponedeljek so na občini izterjevali iz Vidma pobirali takse za kmečke vozove. Kmetje so proti plačilu takse za dve leti dobili tablice in znamkice, ki jih bodo pritrdili na vozilo. Za navadne vozove so plačali po 1.400 lir, za vozove s pnevmatičnimi kolesi pa po 1.700 lir. Če upoštevamo, da ima vsaka kmetija vsaj po dva voza in da mora zanju plačati pokrajinski prispevek še od vsakega kolesa, tedaj vidimo, da je vsota kar precejšnja — da, prevelika.

Iz Rima je prišlo — pred volitvami — dovoljenje za številne delovna središča prav sedaj, ko je veliko dela vsepovsod. Delovišče so odobrili tudi sovodenjski občini. Z njim nameravajo pričeti okoli 5. maja. Prijave sprejemajo na županstvu. Delavci bodo prejemali na dan po 600 lir, za ženo pa še 120 lir.

—«—

Padel je z voza

Včeraj zjutraj ob osmi uri so z rešilnim avtomobilom Zelenega križa peljali v bolnišnico Brigata Pavia kmetovalca Petra Merviča iz Ul. Garzarolli 51, ki si je zlomil ključnico na desnem ramenu, ko je nerodno padel s svojega voza.

Nesreča Dolinčana v ladjedelnici Sv. Marka

43-letni Cvetko Marc iz Doline 255 je moral včeraj z rešilnim avtom ladjedelnice Sv. Marka, kjer je zaposlen, v bolnišnico, kjer so ga zdravniki nujno sprejeli na II. kirurškem oddelku. Njegove poškodbe sicer niso posebno nevarne in bo po mnenju zdravnikov okreval v mesecu dni, vendar bodo posledice precej žalostne. Marc bo zelo verjetno nosil celo življenje precej vidno brazgotino na obrazu zaradi globoke in tudi dolge rane na glavi, bradi in prsih.

Bolničar postaje za prvo pomoč v ladjedelnici, ki je Marca spremil v bolnišnico, je pojasnil, da je bil delavec zaposlen pri krivijenju debele jeklene plošče. Iznenada je odskočila in ga porezala po obrazu.

Posledica normalizacije ob meji

Z veliko naglico gradijo poslopja na mejnih blokih

Poslopji na solkanskem in šempetrskem bloku bosta izročeni svojemu namenu že čez nekaj mesecev

Obsežna dela pri mednarodnem bloku

Na obmejnih blokih bo letos lepše. Nič več nam ne bo treba oddajati svojih propustnic agentom obmejne policije in financarjem kar na cesti ali pri okencu stražarnice; oddali jih bomo v lepih stavbah, ki jih pravkar gradijo na blokih, ki so na področju goriške občine.

Nekaj let po razmejitvi so Jugoslovani zgradili lične prostore carinske in policijske kontrole na bloku pri Rdeči hiši, poleg teh prostorov pa še ličen bife. Na naši strani pa so bili uradni prostori finance, carine in obmejne policije v neprimernih prostorih starih stavb tako imenovane Rdeče hiše, ker centralna oblast ni hotela dati na razpolago potrebnih sredstev.

Pred približno dvema letoma pa so Jugoslovani zgradili majhne hišice na vseh ostalih blokih, in to je verjetno spodbudilo naše notranje ministrstvo, da je nakazalo sredstva, ki so bila potrebna za zgraditev obmejne stavbe na mednarodnem bloku pri Rdeči hiši. Podrli so stare stavbe, sedaj je nova stavba že zgrajena, urejen je bil velik parkirni prostor za kamione in avtomobile, sedaj urejajo vse cestno omrežje, ki pelje do tega bloka, in vsa dela bodo verjetno končana do prihodnje jeseni.

Tudi na ostalih blokih se je nekaj spremenilo. Lani 15. septembra so izročili financarjem in agentom obmejne policije lepo stavbo, ki jo je zgradila goriška občina s pomočjo delavcev centra za brezposelne. Sedaj sta tik pred dograditvijo tudi podobni stavbi na blokih v Solkanu in Sempetru. Upajo, da bosta lahko služili svojemu namenu že letos poleti.

Obmejna služba se bo tako izboljšala, in kar je morda najvažnejše, bodo lahko tudi italijanski obmejni organi sedeli ob pustih in mrzlih zimskih dneh v zakurjenem prostoru kot njihovi jugoslovanski kolegi. To pa je obenem znak, da je meja izgubila naziv «začasna», ki je še na kaki zastareli obmejni tabli, in nam vzbuja upanje, da bodo odnosi med obema državama vedno bolj prijateljski, kar je samo v korist ne samo obmejnih prebivalcev, ampak tudi naše manjšine.

—«—

Rojstva, smrti in poroke

V goriški občini se je v tednu od 20. do 26. aprila rodilo 17 oseb, umrlo jih je 12, poroke pa so bile štiri.

Rodili so se:

Giovanna Perco, Antonietta Di Cosolo, Claudio Gregorat, Marcello Arman, Livio Lorenzon, Michele Brumat, Fabrizio Fuser, Fulvia Marangon, Maurizio Godina, Ezia Feresin, Mario Iannuzzi, Paolo Furlan, Marina Marino, Tiziana Boccadoro, Livio Valentinčič, Luciano Sulis, Giorgio Donato.

Umrli so:

77-letni upokojenec Mihael Pintar, 78-letni upokojenec Antonio Luis, 87-letna upokojenka Maria Tronchin vd. Brass, 82-letna gospodinja Marija Mrakič, 59-letna gospodinja Adele Carlet, 60-letni šofer Amilcare Franchini, 54-letni kmet Antonio Bressan, 78-letni berač Ivan Klinec, 58-letna gospodinja Enrica Carlet por. Musina, 44-letni delavec Ferruccio Canciani, 68-letna gospodinja Katarina Frandolič vd. Lestan.

Poročili so se:

delavec Riccardo Bello in delavka Bruna Gonella, uradnik Domenico Coregnato in gospodinja Onorina Nardini, zidar Luigi Tavagnacco in gospodinja Ardea Culiat delavec Giuseppe Russo in delavka Edda Stiligoi.

Oklici:

delavec Mario Cardegna in uradnica Otlija Hvalič gradbeni tehnik Sergio Milanese in gospodinja Atena Stochich, pek Ottorino Brotto in delavka Liliana Zucchiatti.

Kot vsako leto bomo goriški Slovenci in napredni delovni ljudje tudi letos primerno proslavljali

mednarodni praznik dela 1. maj

Proslava bo v Doberdobu z naslednjim programom:

ob 9.30 prihod godbe na pihala iz Ronk v Doberdob; igrala bo koračnice po vseh glavnih ulicah;

ob 10. uri: zborovanje na letnem plesišču «pri Rožiu», kjer bo govor o pomenu 1. maja;

po govoru prvi nastop domačega pevskega zbora, ki ga vodi pevovodja Verginella; v odmoru bo igral harmonikar Renato iz Jamelj;

od 20.30 do 24. ure ljudsko rajanje na letnem plesišču.

Vsa demokratična javnost se vabi k udeležbi.

Volilno zborovanje PSI v Doberdobu

Nanut in Marangone o važnih vprašanjih

Vprašanje manjšinskih pravic, izvajanje ustave, borba za mir, odgovornosti Krščanske demokracije

V torek zvečer je bilo v Doberdobu volilno zborovanje PSI, na katerem sta govorila kandidata Viljem Nanut in prof. Vittorio Marangone. Po otvoritvenih besedah Karla Cernica je Viljem Nanut povedal, da je vstop pripadnikov NSZ iz Goriške v PSI krak naprej k socialistični združitvi. Rekel je, da so našli pri PSI vso podporo in razumevanje za manjšinska vprašanja. Vstop v PSI je bil logična posledica tesnega sodelovanja med nami in predstavniki PSI, ki traja že precej časa.

Ko je v glavnih obrisih prikazal politični program PSI, ki stremi po zmanjšanju mednarodne napetosti in spoštovanju ustave, ter borbo za dosego socialne pravičnosti, je govornik prikazal tudi problematiko slovenske manjšine. Rekel je, da je demokristjanska vlada prejela od nas celo vrsto spomenic in zahtev po spoštovanju pravic manjšine, toda vse doslej ni napravila nobenega koraka, da bi zajamčila naše pravice. Ni nam popravila krivic, ki so nam bile storjene pod fašizmom, ni zakonsko priznala slovenskih šol, tako da je v nekem smislu ustvarila vtis, kot da so slovenske šole manj vredne. Zaradi take politike se je število osnovnošolskih otrok od leta 1947 znižalo do danes od 1.548 na 660.

Obsežno je govoril tudi o občinskih vprašanjih, ki brez izjeme žulijo vse slovenske občine.

Na koncu je govornik polemiziral s «Katoliškim glasom», ki poziva slovenske volivce, naj glasujejo za Krščansko demokracijo, da se ohrani vera, čeprav priznava, da ta stranka ne le, da ni napravila za nas nič dobrega, ampak je s svojo desetletno politiko hudo oškodovala slovensko manjšino.

Za njim je govoril prof. Vittorio Marangone, ki je govoril o borbi PSI za pomirjenje v svetu, o gospodarskem položaju v Italiji, še posebej pa o krizi, ki se bo pojavila tudi v Italiji, ker je naše gospodarstvo močno povezano z ameriškim, medtem ko ne trgujemo z vzhodnimi državami. Govornik je s tem v zvezi zahteval, da tudi Italija prodaja svoje blago kot gostilničar, ki daje vino vsakomur, kdor mu ga plača.

Oba govornika so poslušalci nagradili s toplim ploskanjem.

Tiskovno sporočilo federacije KPI o prosti coni

ZAKAJ NE RAZPRAVLJATI o pravilniku upravnega organa?

Kršijo se sklepi pokrajinskega in občinskega sveta

Goriška federacija KPI je pregledala osnutek pravilnika o upravljanju proste cone v Gorici, ki ga je izdelal odbor trgovinske zbornice ter predstavniki goriškega županstva.

Osnutek ni v bistvu nič drugega kot obnovitev vseh tistih kriterijev, po katerih se je v zadnjih letih izvajal zakon o prosti coni, ne da bi se v najmanjši meri upoštevale zahteve delavcev, kakor tudi zahteve delojemalcev, obrtnikov in trgovcev, sindikalnih, gospodarskih in političnih organizacij.

Najhujše pri tem pa je to, da bo pravilnik odobril samo upravni organ proste cone, tako da se diskusije o njem ne bodo mogli udeležiti vsi tisti, ki jih to vprašanje neposredno zanima.

Federacija se sklicuje na sklepe pokrajinskega in občinskega sveta, ki so bili v teh ustanovah sprejeti soglasno; tedaj se je namreč sklenilo, da se bo v diskusiji pregledalo devetletno delovanje proste cone, da bi se lahko na podlagi tega določilo, kako naj se naslednjih devet let izvaja ta zakon. Ta korak je treba danes napraviti toliko bolj, ker se je med volilno kampanjo izkazalo, da se podatki o delovanju proste cone, ki so jih objavile razne ustanove, ne strinjajo.

Goriška javnost ve samo to, da je imelo naše mesto v preteklih devetih letih od proste cone nad 13 milijard lir, v naslednjih letih pa se bo to število povečalo na 16 milijard lir. Zaradi tako velikih koristi je v skupnem interesu, da je treba podvreči delovanje proste cone najširšemu nadzorstvu, čeprav skuša upravni odbor, kot je to z veliko spretnostjo dosegel v preteklosti, to nadzorstvo preprečiti tudi za naprej. Ni treba posebej poudarjati, da je tako ravnanje upravnega odbora proste cone v interesu dobro znanih gospodarskih krogov in pa konservativne desnice.

—«—

DEŽURNA LEKARNA

Danes posluje ves dan in ponoči lekarna Villa San Giusto, Korzo Italia 106, tel. 3151; samo dopoldne je odprta lekarna Cristofoletti, Travnik 14, tel. 2972.

—«—

Kino v Gorici

CORSO. 14.30: «Teta iz Amerike gre na smučanje», T. Pica.

VERDI. Pričetek predstav ob 16., 18.45 in 21.30: «Sajonara», M. Brando in Miko Taka, cinemascope v barvah.

VITTORIA. 15.00: «Veliki bluff», E. Constantine.

CENTRALE. 15.00: «Marisa sova», Marisa Allasio in R. Salvatori.

MODERNO. 15.00: «O. K. Neron», G. Cervi.

—«—

Izlet žena

Slovenske žene z Goriškega organizirajo v nedeljo 15. maja enodnevni izlet v Koper, Portorož in Piran. Vožnja 800 lir. Prijave sprejemajo na ZSPD v Gorici, U. Ascoli 1 do 8. maja.

—«—

Izlet SPD v Štjak

Slovensko planinsko društvo organizira v nedeljo 4. maja popoldanski izlet v Štjak na Vipavskem. Izletniki naj se zberejo na postaji v Novi Gorici ob 12.45, od koder odpelje vlak ob 13.05. Povratek iz Stanjela ob 18.36 ali ob 22.40.

Tekma s šovinisti?

Ali je afera z Baresijem pripravila goriške socialdemokrate, da so napravili korak nazaj? Pred leti se je zdelo, da so tudi oni opustili gonjo proti slovenski manjšini, tako kot se je zgodilo z njihovimi tržaškimi tovariši, ki so uvideli nesmiselnost šovinistične politike in se napotili na pot mirnega sožitja s slovensko manjšino. Zdelo se je, da bo tudi v goriški socialni demokraciji zapihal tak ugoden veter, in celo pred nekaj meseci so upali, da bo del goriških Slovencev volil zanje.

Izključitev Baresija iz demokristjanske liste pa jim je vzbudila želje po glasovih, ki so šli v preteklosti Baresiju. Desničarske stranke so izkoristile argumente o «prenapetem nacionalizmu» ki so privedle mlade krščanske demokrate do izključitve desetletnega poslanca, socialdemokrati pa verjetno upajo da bodo uspeli pritegniti precejšnje število onih ljudi, ki jim ni do strpnosti do slovenske manjšine.

Nočemo s tem reči, da so pričeli zopet rjoveti proti Slovencem, kot delajo stranke od misinov do demokristjanov. To bi se niti ne skladalo z njihovimi načeli, ki jih je tudi izrazil sam Saragat na svojem nedavnem zborovanju v Gorici. Dovolj pa nam je, da prelistamo brošuro z naslovom «Il comitato elettorale del PSDI di Gorizia presenta all'elettorato della provincia di Gorizia il candidato al Senato avv. dott. Cesare Devetag», da vidimo takoj kam pes taco moli.

V goriškem volilnem okrožju za senat so socialdemokrati postavili za kandidata odv. Devetaga, ki se zelo bori za to, da bi bil izvoljen, seveda v primeru, da bi socialdemokrati uspeli pritobiti en senatni sedež v pokrajinah Gorica in Videm, kar se pa malo verjetno. Odv. Devetag pa vseeno upa, da bo zmogel dobiti okrog 10.000 glasov, ki bi šli bolj njegovi osebi kot pa stranki. Zaradi tega je dal razširiti po Gorici letake v katerih poziva volivce, naj ne volijo republikanskega, liberalnega in drugih desničarskih kandidatov, ker ti nimajo nobenega upanja v uspeh in bodo torej njihovi glasovi izgubljeni. Vemo tudi, da so odv. Devetagu precej upadla upanja, ko je zvedel, da so tudi republikanci in liberalci predstavili svojega kandidata.

Zaradi tega hoče v odsotnosti Baresija odv. Devetag apelirati na patriotična čustva goriških Italijanov, v upanju, da živijo Goričani še vedno v tistem vzdušju, ki je vladalo pred desetimi leti. In zaradi tega so v tej brošuri objavljene vse dobre lastnosti odv. Devetaga, posebno pa te, da izhaja iz iredentistične družine ,da je bil borec med drugo svetovno vojno na grški fronti, da je bil član CLN in drugih patriotičnih organizmov v prvih povojnih letih.

Nočemo s tem jemati odv. Devetagu njegovih zaslug, ampak vprašamo lahko neko stvar. Ali se mislijo socialdemokrati pasti na tistem travniku, kjer so sami demokristjani uvideli, da ni več možnosti za pašo, in na katerem hrupajo sedaj samo še Pedroni in jašisti. Dvomimo v uspeh s takšno propagando.

VPRAŠANJA IN ODGOVORI

M. S. od Domja sprašuje:

Ustanova za industrijsko pristanišče v Zavljah mi je razlastila precej zemljišča, ki mi ga je plačala po sramotno nizki ceni. Ker sem kmet in živim od zemlje, nameravam kupiti drugo zemljišče, ki ga bom seveda moral plačati po mnogo višji ceni, kot mi ga je plačala omenjena ustanova. Slišal sem, da obstaja neki zakon, ki določa velike olajšave glede plačila finančne takse pri kupno-prodajni pogodbi. Prosim vas, da mi poveste, ali obstaja zares ta zakon in kaj moram narediti?

Odgovor: *Vaše vprašanje je zelo važno in bo prav gotovo zanimalo tudi druge kmete. Pred kratkim je bil razširjen tudi na naše področje zakon štev. 144 o malih kmečkih posestvih. Ta zakon določa znatne olajšave za nakup in ustvaritev malih posestev neposrednih obdelovalcev. Zakon predviđeva tudi vaš primer. Mali posestnik, ki hoče kupiti še drugo zemljišče in ga sam obdelovati, ima do 80 odst. popusta pri davčnih stroških, ki jih bi moral plačati finančni intendanci.*

Obrnite se na Kmetijski inšpektorat, ki vam bo izdal potrdilo, da ste v resnici mali posestnik in da sami obdelujete zemljo. To potrdilo izročite notarju, ki vam bo napravil kupno-prodajno pogodbo in bo poskrbel za nadaljnji potrebni postopek. Vsekakor pa obvestite notarja, da nameravate kupiti zemljišče na podlagi prej omenjenega zakona in zahtevate določen popust. Lahko pa se obrnete tudi na Kmečko zvezo, Ul. Geppa 9, ki vam bo dala potrebne nasvete.

P. G. iz Nabrežine sprašuje:

Imam otroka, ki je star 4 leta in ima grdo navado, da si sesa palec in ga ima v ustih tudi ko spi. Ali je to škodljivo?

Odgovor. *Verjetno je vaš otrok prej imel dudo. Tudi če predpostavimo, da je bila vedno čista in da ni bila preluknjana, otrok požira zrak in ima zaradi tega lahko želodčne težave. Vsi zdravniki trdijo, da uporabljanje dude škodi razvoju čeljusti in zobovja. Iste posledice ima lahko tudi sesanje palca. To je nepravilnost, ki ji pravimo odprti griz. Sekalci štrlijo navzven in so lahko krajši. Med zgornjim in spodnjimi zobmi je prazen prostor. Včasih se ta napaka sama popravi, zelo pogostoma pa je potrebna dolga leta nositi ortodontski aparat, kar je za otroka neprijetno in tudi stane.*

Padel je v morje

Prevelika količina zaužitega vina je 37-letnemu Salvatoru Bacicchiju iz Gradeža zaigrala kaj nevšečno šalo. Mož je namreč hotel ponoči med torkom in sredo stopiti s pomola na čoln, a je štrbuknil v morje, pri čemer se je tudi ranil v glavo. Na srečo so bili v bližini agenti finančne straže, ki so Bacicchija potegnili na suho in preskrbeli, da so ga odpeljali v bolnišnico.

Nova publikacija trgovinske zbornice

Ugotovitve o nezadostnem upoštevanju gospodarskih interesov našega področja

Poslabšan sestav prebivalstva zaradi velikega priliva nekvalificirane delovne sile

Tržaška trgovinska zbornica je letos prvič v taki obliki objavila posebno publikacijo z naslovom «Indeksi gospodarskega življenja tržaškega ozemlja v letih 1952—57». V njej navaja bogato dokumentirane zaključke o tržaškem gospodarskem razvoju in perspektivah nekaterih panog za bodočnost. Publikacija ni izrazito polemična in je pisana v hladnem jeziku ugotovljenih in dokumentiranih dejstev. Verjetno pa prav zaradi tega predstavlja toliko ostrejšo polemiko z nekaterimi pretirano optimističnimi ugotovitvami vladnih predstavnikov in vladnega tiska.

S tem seveda ni rečeno, da tudi v tem poročilu trgovinske zbornice ni govora o nekaterih pozitivnih podatkih, kot so tudi v objektivni luči orisane tržaške gospodarske težave. Lahko bi celo rekli, da so se sestavljavci namenoma izognili vsakemu ostrejšemu polemičnemu tonu, ker nočejo imeti nepotrebnih težav.

Vendar pa so prav zaradi teh ugotovitev še zlasti zanimivi zaključki, navedeni v poglavju «Tržaška vprašanja», katere v skrajšanj obliki posnemamo, medtem ko bomo o ostalih zanimivih podatkih še podrobneje poročali.

V uvodu publikacija ugotavlja, da se je po vojni tržaška pokrajina skrčila od 30 občin na 6, površina zmanjšala od 1.278 kvadratnih kilometrov na 210. Poleg tega je prišlo do naslednjega spremenjenega položaja:

1. Pred vojno je bil Trst središče obsežne pokrajine, ki je štela nad milijon potrošnikov s čimer so lahko tudi računala lokalna podjetja. Sedaj se je to naravno zaledje skrčilo na okrog 25 tisoč oseb.

2. Že po prvi svetovni vojni se je znatno zmanjšala važnost tržaškega pristanišča. Po drugi svetovni vojni se je položaj znatno poslabšal, ker so se nekatere države vključile v drugačen politični sistem, in ker se je spremenila struktura prometa, ki sestoji v vedno večji meri iz revnega masovnega blaga. Poleg tega se je konkurenci vedno budnih severnih pristanišč sedaj pridružila še Reka.

3. Občutna ostaja kriza pomorstva. Nekdaj je imel Trst obsežno in učinkovito mrežo rednih pomorskih prog, zlasti z Bližnjim in Daljnim vzhodom. Najnovejši dogodki so znatno znižali število teh prog, s čimer se je ponovno poslabšala konkurenčna privlačnost Trsta do njegovega zaledja.

4. Tudi industrijska proizvodnja je trpela iz navedenih razlogov in zlasti tista industrija, ki je neposredno ali posredno povezana s pomorskimi dejavnostmi.

5. Dotok ezulov je poslabšal sestav prebivalstva in se večjemu številu ezulov ni posrečilo vključiti se v produktivni sistem ter so povečali število brezposelnih. Poleg tega je treba poudariti dejstvo, da številni visoko kvalificirani delavci streme za izseljevanjem v Avstralijo, kar vse ustvarja maso nekvalificiranih delavcev, katere je težko vključiti v produktivni cikel.

V nadaljevanju je govora o različnih načrtih in predlogih za izboljšanje stanja, kar pa ni privedlo do večjih uspehov, ker...

«... so žal upravne težave onemogočile učinkovito izvrševanje ukrepov. V nekaterih primerih, kot na primer pri avtocestah, pa niso v zadostni meri upoštevali interesov Trsta. Po drugi plati pa je postopno razširjanje italijanske zakonodaje privedlo do fiskalnih ukrepov (na primer zakon št. 703 o trošarini) in še poslabšalo že tako težaven položaj tržaškega gospodarstva».

HOROSKOP ZA DANES

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Zelo prijeten in vesel dan v vam simpatični družbi.

BIK (od 21.4. do 20.5) Ugodna priložnost za sentimentalne pobude, vendar pazite na posledice.

DVOJCKA (od 21.5. do 20.6) Izlet v okolico, ki pa lahko privede do družinskih prepirov.

RAK (od 21.6. do 22.7.) Ženski prepiri, vendar pa jih boste znali premostiti in se bo dan morda celo preveseло končal.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Pomislite dobro in izberite primerni trenutek za srčna priznanja.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Srečanje ali telefonski pogovor. Okolje je ugodno.

TEHTNICA (od 23.9 do 22. 10.) Odlični večer z veselimi in prijetnimi ljudmi.

SKORPIJON (od 23.10. do 21. 11.) Prijeten izlet, vendar spremenljivo razpoloženje in nevarnost prepira.

STRELEC (od 22.11. do 21. 12.) Napori bodo uspešni. Nova zanimiva poznanstva.

KOZOROG (od 22.12. do 20. 1.) Ne bodite vase zaprti. Nepredvideni dogodki vas čakajo in možnosti so lepe.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Nevarnost, da bodo finance še dolgo trpele za posledicami enega dneva.

RIBE (od 20.2. do 20.3.) Zelo ugoden dan, sentimentalne pustolovščine in vesel večer. Nevarnost prehlada.

C. G. R.
COMMERCIO GENERALE E RAPPRESENTANZE
SOC. A R. L.
Ul. della Geppa, 9 - TRST - Tel. 37-940, 28-352
UVOZ IZVOZ

«BIFÈ TOMAŽIČ»
TRST Ulica Cassa di Risparmio 3 — Tel. 35-801
VAM POSTREŽE Z NAJBOLJŠIM DOMAČIM VINOM IN DOMAČIM PRSUTOM

TVRDKA
JOŽEF SILA
UVOZ IZVOZ
VSAKOVRSTNEGA LESA ZA PREDELAVO IN KURJAVO TER JAMSKEGA LESA
TRST - Riva Grumula št. 6-I - Telefon 37-004

PRIZNANO MEDNARODNO AVTOPREVOZNIŠKO PODJETJE
LA GORIZIANA
GORICA - Ul. Duca D'Aosta 88 - Tel. 28-45 GORICA
PREVZEMAMO PREVOZ VSAKOVRSTNEGA BLAGA
Posebni pogoji za prevoz blaga v Jugoslavijo

trgovsko zastopstvo
Adamič
nudi najboljše pogoje pri nabavi in prodaji vsakovrstnega blaga
Ekskluzivna zastopstva:
«Krül» ščetke za zobe, obleko in lase
«SLID» avtomatične zadrge
«Delamaris» — Izola — konservirane ribe
«Fructus Koper» — sadje, povrtnina
«Cooperativa, Bgd.» suhe slive ter poljedelski proizvodi
«Colon Soligo» britvice - žiletke
«Viviana Stil» škarje
Trst, Ul. S. Lazzaro 23-II, Tel. 28-449, 31-996

„Intereuropa" MEDNARODNA SPEDICIJA IN TRANSPORT
KOPER • Ljubljani, Sežani, na Jesenicah, v Prevaljah, Novi Gorici, na Kozini, v Podgorju, Prestranku, Sarajevu, Kotoribi in Zemunu, v Beogradu, Zagrebu, na Reki, v Mariboru se vam priporoča.

Ravnotežje se bo zrušilo

V nekaterih predelih Libanona so bili nedavno resni nemiri, ko so se demonstranti odkrito in javno izražali za pridružitev k Združeni arabski republiki. Seveda pa so v Libanonu tudi struje, ki takim željam nasprotujejo, zato lahko pride v tej deželi tudi do hujših pretresov.

Za Libanon niso značilne razredne razlike, temveč verska razdeljenost. Tako je poleg političnega fevdalizma, ki ima v sedanji krizi tudi svojo vlogo, druga značilnost libanonskega javnega življenja, «politični konfesionalizem», ki izhaja iz velikega števila ver in sekt. Širši okvir pa mu dajeta dve skupini prebivalstva: muslimanska in krščanska. Uradno še vedno velja, da so kristjani v rahli večini — na podlagi štetja iz leta 1932 — toda muslimani se množijo hitreje. Tako sodijo, da je danes krščanska večina izredno majhna, če se stanje že sploh ni obrnilo.

Kljub vse večji družbeni povezanosti obeh skupin je starega nezaupanja še vedno dosti. Zato sta obe ob odho-

Camille Chaumoun, predsednik libanonske republike

du Francozov — leta 1943 — menili, da je točna razdelitev vpliva in moči najboljše zagotovilo notranjega miru. Po nepisanem *paktu iz leta 1943*, ki je podlaga vsega političnega življenja dežele, potrjenem z deklaracijo vlade v skupščini, so poslanski sedeži v zbornici razdeljeni v razmerju 6:5 v korist kristjanov. Predsednik republike mora biti maronitski kristjan, predsednik vlade sunitski musliman in predsednik parlamenta šiit. Tudi vse državne službe morajo biti zasedene po konfesionalnem ključu. Muslimani priznavajo nedeljivost dežele, kristjani pa njen arabski značaj. Tako se med verskimi skupnostmi vzdržuje občutljivo ravnotežje, to pa zgolj zato, ker sta si obe glavni skupini skoraj enaki, kar ustvarja paradoks ustaljenega ravnotežja, a zgolj zato, ker nihče ni dovolj močan, da bi ga nagnil v svojo korist.

Bistvo notranjega razdora, ki muči Libanon v teh dneh, je prav v tem, da je v nevarnosti nepisani pakt iz leta 1943. Mnogi, ki uvidevajo, da je sedanja kriza morda dokaz, da je verski pakt zastarel in vidijo rešitev v sekularizaciji države in povezavi verskih skupin, ugotavljajo obenem, da so ljudje preveč zaposleni s tekmovanjem med verskimi skupinami, kar pušča odprto pot ozkim osebnim in skupinskim interesom. Jasno je, da v takih razmerah formalno parlamentarni režim v zahodnem smislu — torej posamezne stranke — nima prave podlage in vloge. Libanonske politike vsaj doslej niso obvladovale stranke, temveč osebnosti ali skupine, povezane z osebnimi interesi in — ne nazadnje — duhovščina, kar je pri nakazanem stanju razumljivo. Kriza ima seveda tudi svojo zunanjepolitično plat.

Zunanji povod je očiten namen predsednika republike Camilla Chamouna, da jeseni ponovno kandidira. Libanonska ustava pa določa, da ponovna kandidatura ni dovoljena, razen po preteku 6 let od izteka zadnjega mandata (predsedniški mandat traja prav tako 6 let). Pravo ozadje pa je rastoče nezadovoljstvo nad režimom v zadnjih letih, za katerega so značilni osebno okoriščanje, slaba uprava, protekcionizem, zatiranje opozicije falsificiranje volilnih rezultatov (kar je prišlo posebno do izraza pri zadnjih parlamentarnih volitvah, ko si je Chamounova skupina s svojevolnim postopkom in terorjem zagotovila potrebno večino v novem parlamentu, strah muslimanov pred nadmočjo kristjanov in v zunanjem okviru vprašanje odnosa med Libanonom in arabskim svetom, s tem pa tudi položaja države med velikima blokoma.

Pri tem je važno, da je bil Chamoun izvoljen pred šestimi leti kot kandidat opozicijskega bloka FSN (Nacionalna socialistična fronta), ki je prisilil tedanjega predsednika Becharo El-Khouryja, nekoč popularnega, pozneje pa slabotnega in koruptnega politika k odstopu. Kmalu po prevzemu oblasti pa je Chamoun pozabil na program reform svoje skupine in nadaljeval El-Khouryjevo prakso (očitajo mu, da si je ustvaril iz svojega položaja lepo premoženje), navzven pa zapeljal v smer, ki ne ustreza razpoloženju muslimanov. S tem se je sedanji režim pregrešil zoper temelje notranjega miru, zoper konfesionalni pakt med kristjani in muslimani. Dežela je danes razdeljena in obe strani se pripravljata na državljansko vojno, če odpovedo vsa druga sredstva.

V tem ozračju je tako imenovani krščansko - islamski kongres, ki se je zbral na iniciativo neodvisnega uglednega politika in bivšega zunanjega ministra Henryja Pharaona izdal resolucijo, v kateri je med drugim rečeno: «Sklenili smo združiti svoje sile in napore, da se upremo ponovni kandidaturi (Chamouna), ki je izzivanje volje ljudstva in spravlja državo v avanture...».

Zaradi pomembne vloge klera je važno stališče maronitskega patriahata, bolje rečeno patriarha Méouchyja. To tem bolj, ker je predsednik republike po paktu maronit in ker se Chamounova skupina predstavlja za varuha koristi kristjanov. Patriarhat — je kot je videti odločno proti ponovni kandidaturi Chamouna. Poglavar maronitov se trudi za omilitev spora in za kompromis, na zunanjem področju pa za čim boljše odnose z ZAR.

V tem ozračju je prišlo v začetku aprila do težkih spopadov v Tiru in drugih mestih. To pa je le «predigra» h glavnemu obračunu. Obe strani se oborožujeta za državljansko vojno in sta tudi odločeni, da jo začneta. Obe strani tudi dobro vesta — kajti Bejrut je kraj, kjer se ve vse — koliko je močan nasprotnik. Na razpolago so številke o količini razdeljenih pušk, kdo jih je dal in kdo jih je dobil. Poklicna armada 8000 ljudi se drži ob strani in nihče ne ve, kakšna bi bila njena vloga v primeru notranjega spopada.

Kljub vsemu temu, Chamoun doslej še ni povedal, ali bo vztrajal ali ne. Na drugi strani pa tudi opozicija še ni našla svojega človeka.

Naser na obisku v Moskvi

Egiptovskega predsednika so na moskovskem letališču sprejeli najvišji sovjetski predstavniki. Naser se rokuje z Vorošilom, medtem ko se Hruščevu smehlja.

Zaman je bilo potovanje v New York

Mati ni pustila operirati otroka čigar življenje ogroža želodčni rak

Starši so se odpravili na pot, ko so slišali o novem zdravilu «properedinu»: ker pa bi morali zdravniki otroka najprej operirati, so se raje vrnili domov

Zalostni so se v torek popoldne vrnili iz New Yorka starši malega Pasquala Mancina. Nekaj dni prej so iz Neaplja odpotovali v New York z velikim upanjem, da bodo mogoče tam našli rešitev za svojega Pasquala, ki ima raka na želodcu. Zvedeli so za neko zdravilo «properedin». Letalska družba «Alitalia» je dala na razpolago prostor v letalu za otroka in očeta, neka anonimna Američanka pa je plačala vožnjo materi.

V New Yorku so otroka sprejeli v «Memorial Center Hospital for Cancer» in zdravniki so obljubili, da bodo napravili vse, kar je v njihovih močeh, da otroka rešijo. Toda v zadnjem trenutku, ko bi bilo treba bolnika operirati, se je mati temu uprla. Brez operacije pa zdravniki niso mogli uporabiti «properedina», ki prepreči razvoj rakastih celic. Mati je mislila, da bo mogoče na otroku uporabiti novo zdravilo brez kakih operacij. Zdravniki so povjasnili, zakaj je operacija potrebna, vendar se mati ni hotela vdati. Tako so se starši z otrokom zopet vkrcali v letalo ter odpotovali domov.

Na letališču Capodichino je pričakovalo bolnika več novinarjev in fotografov. Oče je dejal, da otroka zato niso hoteli podvreči novemu načinu zdravljenja, ker so dali zdravniki le malo upanja za ozdravitev. Mati je dejala, da ne pusti več otroka «mrcvariti». Sicer so se pa odločili, da takoj odpotujejo nazaj, ko so videli, v kakem stanju se nahaja neka ameriška deklica, ki so jo zdravili s «properedinom»; zdelo se jim je, kot da umira.

Malega Pasqualina je že na letališču in potem še doma čakal kup igrač. Toda kako naj mu igrače vrnejo zdravje? Ali bo z njimi vsaj laže prestal čas, ki ga še loči do gotove smrti, če se ne bo v zadnjem hipu našla kaka drugačna rešitev?

—«»—

Mladenič ustrelil dva volka

CALUSO, 30. — Ko sta delala na polju v Rodallu, sta dva kmeta opazila, kako se jima nenadoma približujeta dva volka, ki sta prišla iz bližnjega gozda. Najprej sta mislila, da gre za dva psa, ko pa sta videla, da so nameni živali precej bojeviti, sta pobegnila v neko hišo ter začela klicati druge ljudi. Neki mladenič je enega izmed volkov ubil s prvim strelom, potem je zasledoval drugega ter ga tudi kmalu ustrelil. Volka sta bila dolga okrog 1.80 m, oba sta bila samca, sibirske pasme. Ne spominjajo se, da bi se v teh predelih pojavljali volkovi.

—«»—

Žrtve kolere v Kalkuti

KALKUTA, 30. — Pretekli teden so zabeležili v Kalkuti 648 primerov kolere, med katerimi se jih je 310 končalo s smrtjo. Teden prej pa sta bila 702 primera; umrlo je 248 ljudi. Stevila dokazujejo, da epidemija kuge še ne pojenjuje.

—«»—

Strup za insekte povzročil smrt 93 oseb

DAMASK, 30. — Zaradi nekega strupa za insekte je v Damasku umrlo 93 oseb. Poročilo ministrstva za zdravstvo opozarja pred uporabo tega strupa. Od več kot 100 oseb, ki so se zastrupile s tem strupom, jih je samo nekaj ostalo pri življenju.

—«»—

S totocalciom plačal odvetnika

MILAN, 30. — Svojevrstno srečo ima Ermenegildo Bosi, eden izmed ljudi, o katerem se je govorilo nedavno v zvezi z ropom v Ul. Osoppo. Bosi je bil namreč tisti, ki je imel orožje in ki ga je od časa do časa posojal raznim ljudem, ki so orožje potrebovali pri svojem «delu». Danes pa se je izvedelo v palači sodišča, da je njegov advokat Franc Sarno dobil na «Totocalciu» «dvanajstico» in sicer z listkom, ki mu ga je izročil Bosi, ki je zaprt v zaporih San Vittore. Pri zadnjem obisku odvetnika je Bosi dejal približno to-le: «Dragi odvetnik, mogoče sedaj ne bom več imel denarja, da bi vam plačal. Izpolnim vam ta listek in upajmo, da vam bo koristil.» Bosi je hitro napisal listek totocalcia, odvetnik Sarno je igral ter zadel 152.698 lir.

—«»—

Lana Turner ne pusti hčerke očetu

HOLLYWOOD, 30. — Pravni zastopnik Lane Turner je dejal, da se bo po naročilu igralke do zadnjega protivil, da bi Stephen Crane, njen bivši mož, dobil varuštvo nad hčerko 14-letno Cheryl. Kot je znano, je sodišče določilo, da ostane Cheryl začasno pri materi Mildred Turner. Stephen Crane je po svojem pravnem zastopniku sporočil, da bo nastopil proti tej odločitvi, ker je mnenja, da je bolj kvalificiran za varuštvo nad svojo hčerko.

Pomoč iz ZDA in Formoze indonezijskim upornikom

Uporniška letala bombardirala tudi italijansko trgovsko ladjo «Aquila» in grško ladjo «Armonia»

DJAKARTA, 30. — Indonezijski ministrski predsednik Djuanda Kartavidjaja je danes izjavil, da ameriški in formoški avanturisti pomagajo indonezijskim upornikom. Dodal je, da so iz Formoze poslali upornikom na severnem Celebesu lovska letala in avtomatično orožje. Pozval je ves svet in še posebno afriško-azijske države, naj obsodijo to tujo intervencijo. Poudaril je, da je nastal tak položaj, ki lahko spravi v nevarnost mir v Aziji in v vsem svetu.

Kartavidjaja je to izjavil po napadih bombnikov, ki pripadajo upornikom, proti številnim oporiščem indonezijskega vzhodnega otočja. Uporniška letala so napadla tudi dve angleški petrolejski ladji v pristanišču Balikpapan.

Djunda je dalje izjavil, da ima indonezijska vlada dokaze, da so ti napadi bili izvršeni z letali, ki so jih uporniki dobili iz tujine. Dejal je, da imajo uporniki samo dva indonezijska pilota, ostali pa so Američani in Formožani.

Zatem je Djunda izjavil, da je vladno letalstvo svoj čas uničilo zaloge goriva v prestolnici severnega Celebesa Menado in da je treba iz tega sklepati, da se gorivo za uporniška letala pošilja iz tujine.

«Vlada, je dodal Djuanda, ima dokaze, da so med 25. in 30. aprilom pripeljali iz Formoze nekatera lavska letala in avtomatično orožje, in to je očiten dokaz pomoči iz tujine».

Djuanda je tudi izjavil, da indonezijska vlada izključuje pri izpolnjevanju svoje naloge potrebo, da bi se posluževala pomoči tujih tehnikov. Poudaril je, da je Indonezija odločena še dalje voditi neodvisno politiko.

Glavni štab vladnih sil javlja, da so vladne čete zasedle danes rudarsko središče in uporniško postojanko Savah Lunto vzhodno od Padanga. Sedaj sta v rokah upornikov samo dve važni mesti na Sumatri: Padang, Pandjang in Bukittinggi. Medtem pa poročajo, da so se uporniške čete izkrcale na otoku Morotai, kjer so po hudih bojih zasedle letališče.

Predstavnik družbe «Shell Oil Company» je sporočil, da je družba sklenila zapreti svoje petrolejske naprave na Borneu. Gre za središča Tarakan Balikpapan in Bunju. Pomagali bodo vsem 500 evropskim nameščencem družbe, ki bi želeli zapustiti Borneo. Sklenili so ustaviti obrat, da zaščitijo osebje in naprave družbe. Vse petrolejske ladje te družbe bodo umaknili s tega področja. Kakor je znano, so v ponedeljek uporniška letala bombardirala Balikpapan in dve angleški petrolejski ladji. Včeraj pa so uporniška letala na istem področju napadla italijansko trgovsko ladjo «Aquila» ter grško ladjo «Armonia».

—«»—

Poleg požara 43 kg smodnika

RIM. 30. — V nekem stanovanju v Rimu je nastal požar in neki moški je z okna klical na pomoč. Mislil je namreč, da sta v spalnici, kjer se je plamen najbolj razvil, njegova dva otroka, 5-letna hčerka in 3-letni sinček. Čez nekaj minut se je nekaterim policijskim agentom že posrečilo priti v spalnico, toda otrok tam ni bilo, ker sta nekoliko prej odšla ven z materjo, ne da bi oče za to vedel.

Med gašenjem pa so hoteli agentje v kopalnico, toda to jim je skušal mož odločno zabraniti. Nastal je celo pretep in moža so aretirali zaradi nasilja, upiranja in žalitve policije. V kopalnici pa so policaji našli 43 kilogramov eksplozivnih snovi, ki jih je nameraval mož na skrivaj prodati. Skoda, ki jo je povzročil požar, znaša dva milijona. Toda če bi ogenj zajel kopalnico in bi dosegel eksploziv, bi lahko prišlo do strašne nesreče, ki bi jo povzročila eksplozija.

—«»—

QUILON (Indija), 30. — Ker so za košilo dobili pokvarjene jedi so mnogi vojaki v neki vojašnici blizu Quilona umrli. Doslej so javili, da jih je že umrlo 64, stanje mnogih drugih pa je tudi zelo kritično.

VINCENZO PANARELLI je poročen in ima otroka; njegova žena pričakuje v kratkem drugega otroka. Zapustil je domači kraj nekje daleč na Jugu in prišel v Milan, obljubljeno deželo južnjakov. Iskal je delo in bil brez beliča v žepu. V soboto zjutraj pa je postal morilec mlade Marie Celano, pri kateri je menda upal najti denar. Ali je res prav za vse sam kriv?

Krvava tragedija mladih zaročencev

MILAN, 30. — Lina Cappelletti, 23-letna prodajalka, je svojega zaročenca Vincenza Antonaccija nekajkrat krepko mahnila s sekiro, nato pa se je vrgla skozi okno.

Mati zaročenca je slišala, da se mlada dva že nekaj časa precej ostro prerekata. Nenadoma pa zasliši sinove klice na pomoč. Ko stopi v sobo, vidi, kako njena bodoča snaha maha s sekiro, medtem ko je bil sin že na tleh v krvi. V tem pa Cappelletti v hipu odpre okno in se vrže z drugega nadstropja v praznino. Takoj so oba odvedli v bolnišnico. Njuno stanje je zelo resno. Tudi 65-letne matere policija še ni mogla zaslišati, ker je ženo, ki je že tako bolna na srcu, dogodek preveč pretresel.

Cappelletti se je preselila v hišo bodoče tašče prav zato, da bi ji pomagala in sploh vodila hišo. V bolnišnici so jo sprejeli v oddelek za živčne bolezni, ker sumijo, da je dejanje napravila v duševni zmedenosti. Do prepira med mladima pa je verjetno prišlo zaradi ljubosumnosti.

—«»—

Slepa maščevalnost 16-letnega morilca

POTENZA, 30. — Orožniki in drugi pripadniki javne varnosti zaman iščejo 16-letnega Francesca Mario Demma, ki je pred dnevi ustrelil nekega kmeta in enega od njegovih treh sinov, ki so se skupaj vračali s semnja. Prebivalstvo je še vedno pod vtisom dvojnega umora, ki ga je s tako hladno preračunanostjo izvršil komaj 16-letni mladenič. Fant se je hotel maščevati za «žalitev očeta». Na semnju je namreč prišlo do prepira in skoraj pretepa med omenjenim kmetom ter starim Demmo. Tudi Francesco Mario je bil pripravljen poseči v pretep, pa so ga druge osebe zadržale. Pač pa je fant kuhal v sebi gnev in komaj je prišel domov, je takoj vzel očetovo puško ter šel čakat kmeta in njegove sinove. Ko so ti na mulah prispeli do neke točke, je mladi Demma streljal nanje z veščino, ki bi jo lahko pripisovali samo izkušenemu strelcu. Padel je oče in eden od sinov. Morilec je od tedaj izginil. Nekateri pastirji so povedali, da so videli fanta s puško, niso pa mislili, da ga išče policija.

—«»—

Avto zavozil v izložbo

NEAPELJ, 30. — Malo pred poldnevom je neki avto zavozil v eno izmed izložb trgovine «Standa» v centru mesta. Avtomobil je vozila neka mlada ženska. Poleg nje je bilo ranjenih še pet ljudi in med njimi najhuje neka 11-letna deklica.

Privid pastirjev ali resnica?

ISERNIA, 30. — Pri jezeru Mattese so pastirji opazili, da je strmoglavilo neko letalo nekam za hrib Miletto, ki je najvišji v okolici. Oblasti so poslale posebne patrulje, da bi letalo našle, ker helikopterja niso mogli uporabiti zaradi močnega vetra. Vsekakor ne gre za nobeno italijansko letalo, temveč za tuje, ker so uradno objavili, da ne pogrešajo nobenega domačega letala.

Bombardirana italijanska trgovska ladja

NEAPELJ, 30. — Italijanska trgovska ladja «Aquila» je bila bombardirana iz zraka v indonezijskih vodah, ravno ko se je približala pristanišču Amon na Moluških otokih. Zrtev ni bilo. Državna pripadnost bombnikov ni znana.

—«»—

Rim - New York v 16 urah

RIM, 30. — Od 2. maja bo družba Trans Wordl Airlines vzdrževala direktno letalsko progo od Rima do New Yorka. Hitra letala «Jetstream», edina, ki lahko vzdržijo 10.000 km brez prestanka, bodo to pot opravila v nekaj več kot 16 urah. V začetku bodo ti poleti enkrat tedensko z odhodom iz Rima vsak petek ob 18,45 in s prihodom v New York ob 6,30 naslednjega jutra. V letalih bodo potnikom na razpolago prostori prvega in turističnega razreda, ležalni stoli in postelje.

—«»—

NEW YORK, 30. — Pet sovjetskih bivših bojevnikov, ki so prišli v ZDA na obletnico «srečanja na Labi», se je čez Pariz vrnilo v Moskvo.

Francoz obtožuje Francijo

(Nadaljevanje s 3. strani)

«No, tega še nisem videl,» je rekel nato S. v tonu, kot da bi se hotel ob tem naučiti nekaj novega.

* * *

Potem so Allega z zažiganjem papirja opekli po nogah in spolnem organu, sproti pa ga še pretepali. Mučenje je presegalo njegove moči in tudi duševne moči. Ker pa ga vse to še ni zlomilo, so izbrali drug način mučenja. Alleg piše:

«Na kolenih sem se pomikal proti slamnjači ob zidu. Skušal sem leči na trebuh, toda slamnjača je bila napolnjena z bodečo žico. Za vrati sem slišal smeh: «Dal sem mu bodečo slamnjačo.»

* * *

Vrv mi je rezala v meso. Roke so me bolele, položaj, v katerem so mi bile zvezane roke, pa mi je lomil ramena. S konci prstov sem drgnil ob hrapav kamen, da bi mi pritekla kri. S tem bi se zmanjšal pritisk v mojih oteklih rokah, pa mi ni uspelo.

* * *

Uvidel sem, da bom spoznal novo mučenje. Slekli so me in me začel; žgati. Nisem se premaknil. Niti kriknil. Postal sem popolnoma neobčutljiv in vtem ko so me smodili, sem jih brez trena gledal.

Eden od padalcev me je udaril v trebuh in zakričal: «Ti si končal, končal, slišiš? Boš govoril? Da, ali boš crknil. Ti bi hotel, da te takoj spravim? Toda ni še končano. Veš, kaj je smrt od žeje? Poginil boš od žeje!»

Tok mi je povsem posušil jezik, ustnice in grlo. Postali so suhi in trdi kot les. Ir. je gotovo vedel, da mučenje s tokom povzroča neznosno žejo. V roki je imel kozarec in neko posodo.

«Dva dni že nisi pil in še štiri, pa boš poginil. Dolgi so štirje dnevi. Se svoj seč boš lizal.»

Pred mojimi očmi nalije kozarec in reče: «Govori, pa boš pil!»

Z robom kozarca mi je odprl usta. V njem je bilo le za prst tekočine, ki je nisem mogel doseči. Ir. se je smejal mojim naporom.

«Pokličite dečke, da si ogledajo Tantalove muke,» je rekel zadovoljno.

* * *

«Saj nismo vprav takšne svinje, dali ti bomo piti,» in k mojim ustom je prinesel poln kozarec vode. Nekaj časa sem okleval, on pa mi je s silo vlil tekočino v usta. Bila je to strahotno slana voda.

—«»—

Izbirajo šolo za angleškega prestolonaslednika

LONDON, 30. — Kje naj nadaljuje šolo, to je sedaj vprašanje, s katerim si dajejo opravka na angleškem kraljevskem dvoru. Gre namreč za prestolonaslednika, princa Karla. Sklenjeno je že bilo, da bo v nasprotju s tradicijo, po kateri bi se moral prestolonaslednik vzgajati privatno, obiskoval neko javno šolo. (Pravzaprav bo šola le zasebna, toda princ se bo nahajal v družbi drugih otrok.)

Izbrati je treba med tremi kolegiji: Etonom, Gordonstounom in Charterhousom. Kraljici bi bil najbolj všeč Eton, kot piše neki list, ker je to kolegij angleške aristokracije in ker se tam «oblikujejo» bodoči voditelji. Oče pa bi raje videl, da bi sin obiskoval šolo v Gordonstounu, ki je tudi zelo znana, a ima še strožje tradicije kot Eton; v to šolo je hodil tudi princ Filip, Malemu pa ni mari ne za Eton ne za Gordonstoun, temveč bi raje šel v Charterhouse, kamor bo hodil tudi njegov najboljši prijatelj, neki Davide Dawkes.

In tu postaja stvar kočljiva. Charterhouse ima tudi lepe tradicije, toda kaj, ko pa hodijo v to šolo otroci navadne angleške buržoazije. Današnji «Daily Express» izraža željo, da bi to pot obveljala Karlova.

—«»—

Malomarnost vzrok nesreče pri Mentonu

MENTONE, 30. — Kolikor se je doslej ugotovilo, je precej vzroka za nesrečo pri Mentonu, kjer je vlak povozil avto in je bilo pri tem pet mrtvih, v neodpustljivi brezbrižnosti. Zvonec, ki naznanil prihod vlaka, je v hišici čuvaja dejansko slabo deloval. Razen tega pa je sam čuvaj nastopil službo komaj pred zelo kratkim časom. Mož je bil napol analfabet in nikoli mu niso dali niti voznega reda, da bi vedel, kdaj mora biti pripravljen, če že zvonec ni deloval.

—«»—

Kraljica Alija - libijska Soraja

KAIRO, 30. — Libijski kralj Idris je pristal na ločitev od kraljice Alije, ki je egiptovskega porekla — na njeno zahtevo — iz zdravstvenih razlogov. Podobno kot Soraja perzijskemu šahu, tako tudi Alija ni mogla dati kralju Idrisu moškega prestolonaslednika.

Paola Bolognani danes zopet na TV

MILAN, 30. — Paola Bolognani, ki je svoj čas naredila mnogo reklame televizijski oddaji «Odnehaš ali nadaljuješ», bo jutri zvečer zopet nastopila v tej oddaji. Za prvenstvo se bosta kosala z Dantejem Bianchijem.

—«»—

Pričeska «poletje 1958»

PARIZ, 30. — Moderna ženska pričeska za letošnje poletje je takale:

6 do 8 cm dolgi lasje po glavi, na tilniku pa samo 2 do 3 cm;

nobene ondulacije, temveč samo tako valovi, ki «nabirajo lase». Sicer pa je vse odvisno od oblike obraza; če je okrogel, je pričeska privzdignjena, če je širok gre pričeska v širino.

Barve: svetle — ambra, za zvečer pa pričeska s cvetjem, trakovi, dragulji; toda samo za en večer!

Tako se glasijo navodila pariškega kongresa 500 lasularjev iz 23 držav.

—«»—

Pozno je opazil... da je zadel 41 milijonov

RIM, 30. — Novinarji so že 24 ur iskali drugega zmagovalca 41 milijonov na Totocalcio, ko se je Luigi Marconato, bivši karabinjer, sedaj pa uradnik pri neki privatni družbi, spomnil, da je tudi on igral — za 100 lir dva stolpca. Opazil je, da je v prvem stolpcu zadel samo en rezultat, v drugem pa vseh 13. Srečni Marconato je povedal, da se je ravno odpravljal v Ameriko, sedaj pa bo ostal doma in še nadalje hodil v službo, toda takoj si bo kupil avto in opremil trgovino za svoje brate, očetu pa bo kupil posestvo, tako da bo stari lahko užival zasluženi pokoj.

—«»—

Študentki brizgnila solna kislina v obraz

PAVIA, 30. — Studentka Anni Bonifazi iz Milana je bila v laboratoriju kemičnega in farmakološkega inštituta univerze v Pavii močno poškodovana. Pripravljala je neki poskus, pri tem pa je epruveto razneslo in študentki je brizgnila žveplena kislina v obraz. V bolnišnici so ugotovili, da njeno stanje sicer ni tako hudo, pač pa je možno, da ji bo ostal obraz za vedno pokvarjen.

IMPEXPORT
TRST, UL. CICERONE 8, Tel. 38-136, 37-725; Telegr.: IMPEXPORT - TRIESTE
UVAŽA: Vsakovrsten les, drva za kurjavo, gradbeni material
IZVAŽA: tekstil, kolonialno blago in raznovrstne stroje
SPECIALIZIRANO PODJETJE ZA VSAKOVRSTNE KOMPENZACIJE

AVTOPODJETJE «SLAVNIK» KOPER
čestita vsemu delovnemu ljudstvu za 1. maj ter se priporoča
VOZNI RED:
Koper — ob 6., 7., 15. uri
Trst — ob 12., 13., 19. uri

ANDREJ BOLKO mr. ph.
UVOZ - IZVOZ
Farmacevtski proizvodi in kemikalije
Telefon 31-815 TRST - UL. TORREBIANCA 21, II

GOSTINSKA ZBORNICA ZA OKRAJ KOPER
čestita v imenu vseh gostinskih podjetij in gostišč za PRAZNIK DELA 1. maja vsem naprednim ljudem — mnogo napredka in zadovoljstva.
OBENEM PA PRIPOROČA VSE SVOJE OBRATE. OBIŠČITE NAS, SOLIDNO VAM BOMO POSTREGLI.

Za prvi maj čestita delovnemu ljudstvu kolektiv
SLOVENIJA-VINO
LJUBLJANA O FRANKOPANSKA 11

Šport Šport Šport Šport

ŠPORT MED SLOVENSKO MLADINO

(2) Svetoivančani so že zgodaj začeli

Igrišče, mreža, žoga, fantje in dekleta. Smo pri Sv. Ivanu. Zagoreli obrazi pričajo, da ti mladinci niso zamudili niti enega sončnega dne. Šport jim služi kot razvedrilo, toda pri tem delajo tudi resno. Pridružimo se igralcem in kar tako med igro začnemo z njimi pogovor.

— Prvo pomladansko sonce vas je privabilo na igrišče. Ali se to dogaja že več let?

— *Kmalu bodo minila tri leta.*

— Kako je prišlo do vašega športnega udejstvovanja? Na čigavo pobudo ste začeli?

— *Društveno delovanje je bilo prej omejeno le na prosvetno področje, ko pa je število mladih članov začelo rasti, se je občutila potreba po športnem udejstvovanju. In ko smo pred tremi leti dobili dvorano, smo na našo lastno pobudo začeli gojiti razne športne panoge.*

— Našo javnost zanima vaše dosedanje delovanje in vaši nastopi. Nam jih lahko naštejete?

— *Prvo leto smo organizirali meddruštveni turnir v namiznem tenisu in enajstkrat smo igrali proti drugim društvom. Precej smo igrali tudi šah. Organizirali smo turnir, razen tega pa smo imeli še sedem srečanj. V raznih tekmah se je izkazalo tudi moštvo odbojke.*

Naslednje leto smo sodelovali v ping-pongu na turnirju Milana Bogataja v Gorici in zasedli tretje mesto. Bil je to čas, ko so naši predstavniki bili na vrhu svoje forme in tudi tehnično dobro pripravljeni. Želi smo lepe rezultate tudi v meddruštvenih srečanjih, katerih smo imeli devet. Posebno težki a tudi zanimivi sta bili srečanji s Skedenjci, saj smo obakrat igrali neodločeno. Organizirali smo tekmovanje v odbojki in potem še dvakrat igrali. V šahu smo nastopili šestkrat.

Tudi letos smo organizirali tekmovanje v odbojki in prvič tudi za ženske ekipe. Nastopili smo na zadnjem turnirju KMI v Trstu v namiznem tenisu.

Posamezni člani pridno sodelujejo tudi v telovadnem društvu in mnogo jih je nastopilo v srečanju Sežana-Trst.

— Kako to, da vlada letos pri vas mrtvilo v namiznem tenisu, ko je drugod pri drugih društvih ravno ta panoga v najlepšem razmahu?

— *Zadnje čase je naše društvo razširilo svoje prosvetno delovanje in soba, kjer so se naši igralci vadili, je sedaj vsak večer zasedena. Po drugi strani pa naši mladinci ne gojijo ene same športne panoge. Njihovo delovanje je raznolično in nastopijo dobe, ko skoraj zapuste eno in vadijo le drugo panogo.*

— Skoraj vsi igralci, kar jih je na igrišču, imajo trenerke; vsaka je različne barve in marsikatera ima napis kakega italijanskega športnega kluba. Ali sodelujejo vaši člani tudi pri italijanskih klubih in je njihovo sodelovanje tam kvalitetno?

— *Da, nekateri sodelujejo pri teh klubih in dosegajo tudi lepe rezultate. Na primer Pavlica, ki je še mladinec in ki je že dosegel v skoku v višino 1,73 m, kar je odlična mera. Drugi je Jurkič, ki se je izkazal v deseteroboju. Oba pa igrata odbojko za Libertas, ki nastopa zdaj v B-ligi.*

— Vi imate lepo dvorano in krasne prostore v društvenem poslopju, igrišče pa je zelo zanemarjeno. Včasih se je tu igrala tudi košarka. Ali bi ne bilo mogoče popraviti igrišča, kar bi verjetno ne zahtevalo velikih izdatkov, vi pa bi imeli možnost razširiti svoje delovanje. Pa tudi sicer bi bilo potrebno igrišče urediti, da bi slovenski mladinci v Trstu imeli kje nastopati. Ali ne mislite, da bi bilo to nujno potrebno?

— *Naravno, to bi se dalo urediti, vprašanje je le, kje dobiti sredstva. Mi jih nimamo! Upam pa, da se bo ob tem najinem razgovoru vendarle kdo zamislil, ki bi nam lahko priskočil na pomoč.*

— Kako bi se dal po vašem mnenju zvišati kvalitetni nivo naših športnikov?

— *Morali bi čimprej ustanoviti komisijo, sestavljeno iz sposobnih ljudi, ki bi se zanimala za to vprašanje, komisija, ki bi skrbela za skupne treninge, za strokovno vzgojo športnih kadrov, za organizacijo tekmovanj v društvenih in meddruštvenih okvirih.*

— Mislite, da naši športniki občutijo potrebo po takih tekmovanjih?

— *Seveda in to v veliki meri; to smo že večkrat videli in posebno preteklo nedeljo v Sežani. Odbojkarji so bili po tekmi izmučeni toda veseli, ker so končno le pokazali česa so zmožni in to jim je uspelo samo zaradi tega, ker so igrali proti kvalitetnemu nasprotniku. Košarkarji, ki so prvič nastopili, so se veselili visoke zmage, medtem ko so dekleta, ki so igrala proti taki ekipi s kakršno se v Trstu nimajo prilike srečati, imela vsaj tolažbo, da so zgubila samo zato, ker so bile Sežančanke boljše. Vsi skupaj pa so bili veseli ne glede na rezultate že samo zaradi tega, ker je prišlo do srečanja.*

— Tako se je končal naš pogovor s predstavniki in športniki tega prosvetnega društva, ki ima velik pomen na slovenskem športnem področju v Trstu. Naj še povemo, da nas je ta pogovor še posebej razveselil za-to, ker je bil res lep pogled na toliko zbrane mladine, ki se vneto trudi, da bi tudi na igriščih Slovenci ne bili na zadnjih mestih.

Komur je slovenska mladina v Trstu pri srcu ali pa tudi kdor dvomi v njo naj si gre le ogledat kako vsako nedeljo na stadionu trenira in odšel bo z igrišča s spoznanjem, da bi vsaka pobuda združena vsaj s skromno materialno žrtvijo, padla na plodna tla in obrodila bogat sad.

P-zio

Borba za vsako žogico

Blokiran napad

Zapletena končnica

Preteklo nedeljo v Sežani

Dvoboj med tržaškimi in sežanskimi mladinci

Tržačani so zmagali v odbojki in košarki, Sežanci pa v šahu in odbojki za mladinke

Na pobudo prosvetnega društva «Slavko Škamperle» so se v nedeljo popoldne pomerili v košarki, ženski in moški odbojki in šahu sežanski in tržaški mladinci. Tekme so bile v lepi in dobro opremljeni telovadnici Partizana v Sežani oz. v kavarni Šport.

Po dobrodošlici športnega društva Partizan, ki je izražala željo po čim pogostejših stikih med sežanskimi in tržaškimi mladinci in po tem, da bi gostje odnesli od tekmovanja najboljše vtise, so se pomerili odbojkarji.

Odbojka

Nastopili so v naslednjih postavah:

SEŽANA: Sirca, Primožič, Pustišek, Veljkavrh E., Veljkavrh J., Uršič, Stojkovič.

TRST: Jurkič, Pavlica, Sluga, Patrizio, Furlanič, Zdravlič.

Ekipi sta igrali pet setov in zmago so si priborili Tržačani z rezultatom 3:2.

V prvem setu sta ekipi le preizkušali svoje moči, igra je bila uravnovešena in tudi rezultat 1:15 za Sežano je bil realen. V drugem setu so Tržačani igro izboljšali in brez večjih naporov zmagali s 15:6. Tudi v tretjem setu se je zdelo, da bodo Tržačani zmagali, zlasti zaradi nepazljivosti nasprotnika v servisih, a pri stanju 14:9 so se Sežanci organizirali, izenačili in zmagali z rezultatom 16:14. Njihov polet se je nadaljeval v četrtem setu, ko so takoj prešli v vodstvo in zmagovali že z 10:2. Vendar so se Tržačani kmalu zbrali in z učinkovito igro, v kateri se je izkazal zlasti Pavlica, dosegli izenačenje, nato pa zmago s 15:11. V zadnjem in odločilnem setu je bila igra spet enakovredna in moštvi sta se borili za vsako točko. Set je zaključil Jurkič z močnim diagonalnim strelom v prazen prostor v nasprotnovem polju. Tržačani so se izkazali v obrambi, kjer se je Sluga pokazal za dobrega reševalca nerodnih situacij.

Ženski ekipi sta nastopili v naslednjih postavah:

SEŽANA: Guštin, Kralj, Bernetič, Ocvirk, Racbar, Mevlja, Hreščak.

TRST: Pavletič, Hmeljak, Sirca, Batista, Stoka, Metlika.

Zmagale so sežanske mladinke z rezultatom 2:1. Sežana je takoj v začetku prešla v vodstvo do stanja 5:0. Po menjavi pa je bila Hmeljakova strelja, la 15 servisov zaporedoma in Sežanke so morale, zaradi nepazljivosti in nekoliko tudi zaradi smole kloniti z rezultatom 15:5. Toda v drugem setu so z boljšo povezavo in bolj umirjeno igro zmagale s 15:3. Rezultat ni povsem realen, ker so tudi Tržačanke dobro igrale; njihovo igro so kvarili le slabi servisi, ki so bili sporaj vedno previsoki in je žoga zadevala ob strop. Bolj kakor v drugem setu so se Sežanke mučevale v tretjem in prepričevalno zmagale z rezultatom 15:0. V tržaški ekipi sta se izkazali Pavletičeva in Hmeljakova, za Sežano pa Kraljeva.

Šah

Partije šaha so bile odigrane v kavarni Šport in sicer le na treh deskah, ker se od Tržačanov ni javil četrti šahist. Zmagali so sežanski šahisti z rezultatom 2:1. Posamezni izidi pa so bili: Bernetič - Rudež 0:1; Valenčič - Kovačič 1:0; Piško - Pahor 1:0.

Treba pa je pripomniti, da za Sežano niso igrali mladinci, temveč starejši, verjetno zelo izkušeni šahisti in da so Tržačani nastopili brez svojih najboljših igralcev.

Košarka

Istočasno s šahisti so se pomerili tudi košarkarji. Postavi:

SEŽANA: Sanja 10, Guštin 9, Grmek 4, Stojković in Skrinjar pa po dve točki, Uršič 0 točk.

TRST: Bradač 24, Patrizio 13, Babič 5, Furlanič 4, Pavletič, Pavlica in Volk po 2 točki, Bajec 0 točk.

Zmagali so Tržačani z rezultatom 52:27, prvi polčas 28:17.

Gostje so takoj v začetku začeli napadati in Sežancem je le s težavo uspelo končati prvi polčas z razmeroma majhno razliko. V drugem polčasu pa se je poznala utrujenost, igrali so brez dveh najboljših igralcev in nekaj časa celo številčno nekomplektni. Končni rezultat je povsem realen in gostje so si zaslužili tako veliko razliko v točkah. Pohvaliti je treba predvsem Bradača bodisi kot realizatorja bodisi kot režiserja igre.

Mladinci bi se morali pomeriti še v namiznem tenisu, toda zaradi pomanjkanja žogic tekmovanja ni bilo. Igrati bi morali 4 posamezniki t. j. Bajec, Merlak, Germani, Kovačič L. in dvojici Bajec - Merlak in Germani - Kovačič.

Organizacija tekmovanj je bila zelo dobra in tudi sodniki so bili objektivni. Tržaški mladinci smo iz Sežane odnesli zelo dobre vtise z željo, da bi se čimprej spet srečali in to tako na športnem, kakor na drugih področjih, zlasti pa nas je presenetila sežanska objektivna publika, ki je odobravala s ploskanjem vsako dobro kombinacijo bodisi domačinov, bodisi gostov.

A. RUPEL

Tenis v Neaplju

NEAPELJ, 30. — Rezultati tretjega dne mednarodnega teniškega turnirja v Neaplju:

Izločilni turnus: Pietrangeli-Achonad (Čile) 7:5, 6:3, Rodriguez (Čile) - Kearkney (Avstralija) 1:6, 6:3, 6:3, Krishnan (Ind.) - Valerio (It.) 6:0, 6:1, Ayala (Čile) - Monda (It.) 6:2, 6:2, Kumar (Ind.) - Moreira (Braz.) odstop.

Četrtfinale: Davidson (Sved.) - Barrel (Braz.) odstop, Jancso (Madž.) - Fernandez (Braz.) odstop; **juniorji:** Rodriguez (Čile) - Valerio 6:3, 7:5, Tacchini (It.) - Achonad (Čile) 6:2, 6:1.

Osmina finala — ženske: Ramirez (Mex.) - Ibarra (Čile) 6:2, 6:2, Heuiyer (Avstral.) - Beltrame 6:3, 6:3, Snow (ZDA) - Lazzarino 8:6, 0:6 8:6, Arnold (ZDA) - Riedl 3:6, 6:3, 6:1, Vollmer (Nem.) - Reyes (Meh.) 6:2 4:6, 6:0, Bueno (Braz.) - Muller (Avstral.) 6:1, 6:4, Segal (J. Afr.) - Bassi (It.) 6:3, 6:2.

BOKS

Italija - Bolgarska 3. in 6. maja v Sofiji

RIM, 30. — Danes popoldne je z letalom odpotovala v Sofijo italijanska boksarska reprezentanca, ki se bo 3. maja srečala z reprezentanco Bolgarije. Povratno neuradno srečanje bo 6. maja v Sofiji.

V prvem uradnem srečanju bo italijanska reprezentanca sestavljena takole: mušja kat.: Curcetti, peteljnja kat.: Linzalone, peresna kat.: Lopopolo, lahka kat.: Sabbati, lahki welter: Cipriano, welter: Parmeggiani, težki welter: Benvenutti, srednja kat.: Rumori, srednjetežka kat.: Migliari, težka kat.: Masteghin.

V povratnem srečanju: mušja kat.: Corcetti, petelinja kat.: Linzalone, peresna kat.: Piovesan, lahka kat.: Sabbati, lahki welter: Cipriano, welter: Parmeggiani, težki welter: Biancardi, srednja kat.: Rumori, srednjetežka kat.: Del Papa, težka kat.: De Piccoli.

Za glavnega sodnika je amaterska evropska boksarska zvezda določila Nemca Idziorka.

Trening mladih reprezentantov v Bologni

A moštvo - B moštvo 2:2 po razmeroma slabi igri

Bandini in Mazzero v drugem polčasu nista igrala

BOLOGNA, 30. — V okviru priprav za mednarodno nogometno tekmo Malta - Italija (mlada reprezentanca), so italijanski kandidati odigrali danes popoldne v Bologni trening tekmo med dvema formacijama. Tekma se je končala z neodločenim rezultatom 2:2 (1:1).

Enajstorici sta v prvem polčasu nastopili takole:

A moštvo (sivi): Mattrel; Capra, Greco II, Carpanesi, Tagliavini, Varglien; Di Giacomo, Bertucco, Nova, Petris, Stacchini.

B moštvo (zeleni): Bandini; Losi, Guarnieri; Gasperi, Rampazzo, Radice; Bicicli, Mazzero, Rizzolini, Moschino, Pascutti.

V začetni fazi so imeli zeleni očitno premoč. Odlikoval se je Moschino z lepimi ofenzivnimi akcijami. V 12' je Moschino zaposlil Pascuttija, ki pa je zgrešil strel na vrata. V 20' je Moschino iz obrata poslal žogo le za las nad prečko. Minuto kasneje so izvedli protinapad sivi preko Petrisa, katerega pa je v kazenskem prostoru zrušil Losi in dosojeno enajstmetrovko je realiziral Carpanesi. Do izenačenja je prišlo v 33'. Bicicli je po izmenjavi z Rizzolinijem ušel, se prebil v kazenski prostor in diagonalno streljal v vrata. Žoga se je odbila od nasprotnega droga in zletela v mrežo. V 41' je Rizzolino streljal preko Mattrela, ki mu je stekel naproti.

V drugem polčasu sta enajstorici nastopili v nekoliko spremenjenih postavah:

A moštvo: Mattrel; Capra, Greco II.; Carpanesi, Tagliavini, Varglien, Di Giacomo, Pistrin, Nova, Bertucco, Petris.

B moštvo: Lonardi; Losi, Guarnieri; Gasperi, Rampazzo, Radice; Bicicli, Favini, Rizzolini, Moschino, Pascutti.

Tudi v tem delu je začetek pripadel zelenim. V 1' je Rizzolini koristno podal Pascuttiju, katerega zaključni strel je Mattrel prestregel. Toda v 4' so prešli v vodstvo sivi. Nova je ušel po sredini in podal Pistrinu, ki je ostro streljel. Žoga je zadela Lonardija in se od njegove noge odbila v mrežo mimo presenečenega Lonardija. V 15' je Mattrel na tleh blokiral Rizzolinijev strel. Naslednjih 15 minut je igra potekala v glavnem po sredini igrišča. V 22' je Di Giacomo z glavo poslal žogo preko Lonardija proti vratom, toda Guarnieri je v obratu rešil. V 37' je Rizzolini podal Moschinju, ta pa Faviniju, katerega diagonalni strel je prevaral Mattrela in se končal v mreži. Do konca nič posebnega. V 41' je Di Giacomo po trčenju z Guarnierijem nerodno padel in je moral zapustiti igrišče.

IX. ciklomotoristična dirka po Italiji

Poblet zmagovalec prve etape Rim-Campobasso (241 km + 16,5 km)

Od Italijanov najboljši Moser - Monti in Koblet zaostala

CAMPOBASSO, 30. — V prvi etapi IX ciklomotoristične dirke po Italiji je zmagal eden izmed glavnih favoritev za končno zmago, Spanec Miguel Poblet, 241 km dolgo etapo od Rima do Campobassa in še 15.600 m za motorji na dirkališču je prevozil v skupnem času 7.35'12" in v nezadržnem sprintu za motorji prehitel s precejšnjim naskokom vse ostale.

Pred startom so se vsi kolesarji poklonili spominu «Neznanega vojaka» in položili k mavzoleju venec. Start je bil točno ob 10. uri, motoristi pa so že prej nadaljevali pot do Campobassa. Čeprav je cesta položna in čeprav je pihal ugoden veter, je v začetku nihala povprečna hitrost od 30 do 32 km in le na vzponu pri Frosinone se je skupina nekoliko razrivela. Ušel je namreč La Cioppa. Glavnina se je podala za njim toda ne preveč odločno in marsikateri kolesar je zaostal. V spustu je La Cioppa obdržal prednost kakih 20 m, že v naslednjih minutah pa ga je prvi del glavnine ulovil. Na letečem cilju v Ceprano je zmagal Fallarini, Ciampi in Baldini sta preluknjala. Graf pa je moral zamenjati kolo.

Takoj po Cassinu se je začela cesta ovijati proti Annunziati, kjer je bil postavljen cilj za gorsko nagrado. Na prvi vzpetini sta trčila Moser in Poblet in padla. Moser je takoj nadaljeval vožnjo, Poblet pa je izgubil 2'. Na drugem vzponu je ušel La Cioppa in prvi dosegel vrh 23" pred Nemcem Reitzem in Bonijem, 29" pred Tinazzijem in ostalimi. V spustu je Poblet nadoknadil zaostanek in zmagal na letečem cilju v Isernji (17,1 km) pred Haevenaersom. Kmalu nato je Ranucci skusal pospešiti tempo in za njim se je podal Azzini, ki je končno sam ostal v vodstvu. Toda 4 km pred priključitvijo k motorjem v Campobassu ga je dohitel Haevenaers in se prvi priključil k svojemu motoristu. V kratkih razdaljah so sledili ostali. Na dirkališču je bil Beigijec v vodstvu tri kroge tako pa je prevzel pobudo Poblet in z lahkoto zmagal.

Uradni vrstni red I. etape Rim - Campobasso (241 km — 16.500 m za motorji):

1. Poblet (Sp.) 7.38'12" (241 km — 7.16'11" s povprečno hitrostjo 33.024 km na uro) Skupna povprečna hitrost 33.619 km.

2. Haevenaers z zaostankom 24", 3. Moser 55", 4. Fallarini 1'09", 5. Bover 1'45", 6. Wagtmans 1'52" 7. Reitz 2'05", 8. Azzini 2'15" 9 Ciampi 2'19" 10. Gouget 2'23" 11. Baldini 2'30".

* * *

SAN SEBASTIAN, 30. — V prvi etapi kolesarske dirke pa Spaniji Bilbao - San Sebastian (164 km) je zmagal Spanec Miguel Pacheco

ATLETIKA

Mehika prevzela vodstvo v modernem peteroboju

SAN ANTONIO (Texas), 30. — Po tretjem dnevu mednarodnega turnirja v modernem peteroboju je prevzela vodstvo Mehika s 7.275 točkami. Sledijo: 2. ZDA (A) 7265 točk, 3 ZDA (B) 6186, 4. Brazilija 5484, 5. Italija 4286 točk.

V tretji disciplini, ki je bila na programu včeraj, v streljanju s pištolo, je zmagalo moštvo Mehike z 2620 točkami pred moštvom ZDA (A) z 2560 točkami.

KOŠARKA

MOSKVA, 30. — V drugem in zadnjem ekshibicijskem nastopu v Tiflisu je košarkarska reprezentanca ZDA premagala reprezentanco sovjetske Georgije z 59:41 (28:17).

NOGOMET

Prvi uradni nastopi alžirske reprezentance

TUNIS, 30. — Alžirska fronta narodne osvoboditve je sporočila, da so severnoafriški nogometaši, ki so zapustili svoje klube v Franciji, ustanovili uradno alžirsko reprezentanco, ki bo že v petek nastopila na mestnem stadionu v Tunisu proti reprezentanci mesta Tunisa. Prihodnji teden bo alžirska reprezentanca sodelovala na turnirju, na katerem bodo nastopile še reprezentance Maroka, Tunizije in Libije.

«Kolesarska dirka miru»

Varšava-Berlin-Praga jutri start v Varšavi

Startalo bo okrog 120 dirkačev iz 21 držav

13 etap v skupni dolžini 2262 km

VARSAVA, 30. — V petek 2. maja se začne v Varšavi tradicionalna kolesarska dirka diletantov na progi Varšava - Berlin - Praga, ki je največja dirka te vrste na svetu. Organizacijske priprave, ki so bile letos posebno skrbne, so zaključene in za danes in jutri pričakujejo le še prihod kolesarjev iz 21 evropskih držav, ki so prijavile svojo udeležbo. Vsega bo startalo okrog 120 dirkačev, ki bodo morali od 2. do 15. maja prevoziti 13 etap v skupni dolžini 2262 km. Konkurenca bo letos močnejša kot kdaj koli doslej in prvič bodo lahko nastopili tudi neodvisni dirkači poleg onih, ki bodo sestavljali državna moštva.

Od jugoslovanskih dirkačev, ki so danes odpotovali v Varšavo, bodo startali: Ivan Levačič, Veselin Petrović, Nevenko Valčič, Pavle Židan, Alojz Bajc in Tomislav Milenković.

V zlato knjigo zmagovalcev so doslej vpisali svoje ime naslednji kolesarji (po vrstnem redu): Jugoslovana Prosinek in Zorič, Čehoslovak Vesely, Danca Emborg in Olsen, Anglež Steel, Danca Pedersen in Daalgard, Nemec Schur, Poljak Krolak in lani Bolgar Christov. Med ekipami pa so doslej zmagale poljska, francoska, češkoslovaška, nemška, angleška in sovjetska.

Coppi in Batiz izgubila vodstvo

BUENOS AIRES, 30. — V šestdnevni kolesarski dirki v Buenos Airesu, je prešla v vodstvo argentinska dvojica Vasquez - Alexandre s 16855 krogi in 354 točkami. Vrstni red ostalih dvojic: 2. Coppi - Batiz 16854/332, 3. Saura - Esmatges 16854/316, 4. Andrieus - Lemoine 16854/272, 5. Kornshen - Wildemann 16852/147, 6. brata Giacche 16852/109, 7. Garcia - Sevillano 16849/93 8. Serra - Velasquez 16845/121, 9. Casola - Gonzales 16844/300.

SABLJANJE

V soboto troboj Italija - Francija - Madž.

BUDIMPEŠTA, 30. — V soboto se bo v Budimpešti začel medn. sabljaški troboj med Italijo, Francijo in Madžarsko. Sestav posameznih ekip bo naslednji:

Francija: Closset, Veronnet, Mouyal, Arabo;

Italija: E. Mangiarotti, Colombetti, Amglesio, L. Narduzzi;

Madžarska: Fueloep, Reytoe, Sakovics, Karpati.

Iz šahovskega sveta

12 velemojstrov med 21 udeleženci medconskega turnirja v Portorožu

Z zmago nad Donnerjem Larsen 21. udeleženec

PORTOROŽ 30. — Seznam udeležencev medconskega šahovskega turnirja v Portorožu (od 5. avgusta do 15. septembra letos) je bil šele pred dnevi izpolnjen do zadnjega. Manjkal je še zadnji, 21. udeleženec, zmagovalec dvoboja med velemojstrom Larsenom (Danska) in mednarodnim mojstrom Donnerjem (Nizozemska). Dvoboj je bil potreben zato, ker sta na conskem turnirju v Washingtonu delila tretje mesto. Kakor je bilo pričakovati, je zmagal Larsen z rezultatom 2,5:0,5.

Tako bo v Portorožu med 21 nastopajočimi kar 12 velemojstrov, in sicer: Aucrbach, Bronstein (oba SZ), dr. Filip (ČSR), Gligorić (FLRJ), Larsen (Danska), Matanović (FLRJ), Pachmann (ČSR), Panno (Argentina), Petrosjan (SZ) Reshewsky (ZDA), Szabo (Madžarska) in Talj (SZ). Kakor je znano, se bo pet najboljših (toda najvec dva Rusa) uvrstilo v turnir kandidatov, na katerem bosta sodelovala se Keres (drugi na zadnjem podobnem turnirju) in pa zmagovalec sedanjega dvoboja za svetovno prvenstvo med Smislovom in Botvinikom.

* * *

MOSKVA 30. — Sekretar šahovske zveze SZ Lev Abramov je izjavil, da je Smislov že toliko ozdravel, da bo verjetno lahko jutri odigral 20. partijo dvoboja z. Botvinikom za svetovno prvenstvo.

Odgovorni urednik
STANISLAV RENKO
Tiska Tiskarski zavod ZTT - Trst

VLADIMIR BARTOL

ALAMUT

64.

Ostro je pogledala Halimo.

«To so tvoje kocke, Halima. Nepoboljšljiva grešnica si. Kaj naj storim s teboj?»

Pobrala je kocke in odšla z njimi.

«Za sedaj naj bo samo to,» je še dejala.

Halimi so navrele solze v oči. Kljubovalno se je nasmehnila in rekla:

«Saj mi ni nič za kocke, če mi ne pustiš dobivati. Kriva si pa ti, ker si se kregala.»

Nadaljevali sta z delom.

«Lepo bo pa le,» je menila Sara, «če bodo naši obiskovalci verjeli, da smo hurije. To se bodo v nas zaljubili, kaj misliš?»

Halima je takoj poprijela.

«Škoda, da nimava več kock. Lahko bi povprašali, v katero se bodo najbolj zaljubili.»

«Ti bi spet goljufala. Prav je, da jih je Mirjam vzela. Jaz pa le vem, katero od naju bodo rajši imeli.»

«Ti misliš, da tebe. Še na misel jim ne bo prišlo.»

«Kaj pa ti veš, kako se moški ljubi, ti nedolžna opica! V kot se boš skrila in nihče te sploh opazil ne bo.»

Halimi so privrele solze v oči.

«Povedala jim bom, kakšna si,» je dejala.

«Kar poizkusi. Smeh jih bo lomil.»

«Le počakaj! Izdala bom, da si zaljubljena vame in da mi ne daš miru.»

Sari so se zabliskale oči.

«Ti?!»

Halima se je dvignila.

«Res pa je le!»

Zasmejala se je, si obrisala solze in odšla k novi skupini.

Deklice so bile scasoma premagale strah pred nevarno nalogo, ki jih je čakala. Vesel smeh se je mešal s škrtanjem škarij in nožev.

«Zvečer, ko bo vse razsvetljeno, se nam bo zdelo, da smo zares v raju,» je menila Sulejka. «Jaz se nič več ne bojim. Vse bomo v tančicah, pele in plesale bomo kakor resnične hurije.»

«Da, tebi bo lahko, ki si lepa in znaš plesati,» je zavzdihnila Safija.

«Vse ste lepe in vse znate plesati,» je dejala Mirjam.

«Bo vsaj izprememba v tej enoličnosti,» je rekla Fatima. «In me bomo vendar za nekaj porabne. Škoda bi bilo sicer toliko truda in učenja.»

«Ali bi nas Seiduna zares dal obglaviti, če bi se izdale?» je še zmerom skrbelo Džado.

«O tem ni dvoma,» je dejala Mirjam. «Kar je rekel, bo tudi storil. Zato ne bodite lahkomiselne. Prej premislite, preden kaj zinete.»

«Ne vem, mene ni kar nič strah,» je menila Fatima.

«Pa če bi se le kateri zareklo?» je vprašala Safija.

«To bi morala druga takoj popraviti,» je pojasnila Fatima.

«Kako popraviti?»

«Da bi na primer obrnila stvar na smešno ali pa kako gače zasukala pomen.»

«Jaz bi hotela biti poleg tebe,» je dejala Džada.

«Jaz tudi. Jaz tudi.»

Vse so izrazile isto željo.

Fatima se je nasmehnila ob tolikšnem zaupanju.

«Le ne preveč strahu, dekleta. Kadar človek nekaj mora, tisto tudi stori. Občutek imam, da pojde vse po sreči.»

Celi kupi lampijonov so bili že izgotovljeni.

«Vidite, da pojde, če hočete,» jih je pohvalila Mirjam. «Zdaj pa za mano; nekaj vam bom pokazala.»

Peljala jih je do sobe, ki je bila zmerom skrbno zaklenjena. Odklenila jo je. Deklicam so se razširile oči od začudenja.

Celo skladovnico blaga so zagledale pred seboj. Obleke iz svile in brokata, plašči, obšiti s sobljevino, tančice, prekrasno vezene sandale. Vse, kar so najizbranejšega premogli bazarji v Samarkandu in v Bohari, v Kabulu in Isfahanu, v Bagdadu in Basri, je bilo nakopičeno v tem tesnem prostoru. Zlati in srebrni diademi z vdelanimi dragulji, biserne ogrlice, zlate zapestnice in sponke, vse posute z žlahtnimi kamni, krasni izdelki iz turkisa, uhani z diamanti in safirji, dragocene verižice, vsega je bilo tu na pretek.

Deklice so kar zijale.

«Čigavo je vse to?» je vprašala Halima.

«Vse to je last Seidune,» je dejala Mirjam.

«Zares, bogat je Naš gospod.»

«Bolj od sultana in kalifa.»

«Vse to je namenjeno v vašo uporabo,» je pojasnjevala Mirjam. «Vsaka si bo vzela, kar ji bo najbolje pristajalo, in shranila v svoji spalnici.»

Velela je deklicam, naj si začno pomerjati svilene halje in tančice. Ogrinjala jim je plašče iz težkega brokata okrog ramen, jim natikala prstane, zapestnice, sponke in uhane, podajala jim prsnike in sandale in jim obešala ogrlice. Vsaki je izročila umetelno izdelano kovinsko ogledalce in skrinjico z ambro in dišavami. Poskušala jim je diademe, trakove, male turbane in različna druga pokrivala.

Deklice so plavale v razkošju. Vsaka se je zdela sama sebi podobna pravljični kraljični.

«To si pa res ne bo težko misliti, da smo hurije!» je vzkliknila Halima. Lica so ji zarela od razburjenja.

«Ali vam nisem rekla?» je dejala Fatima. «Naposled sploh ne bomo verjele, da smo navadne deklice.»

Halima se je ogrnila v lahno tančico. Nadela si je še plašč in ga potem spustila z ramen, kot je videla Mirjam, ko se je bila tisto noč vrnila od Seidune.

«Joj, kako je lepa!» je vzkliknila Sara.

Halima je zardela.

«Ko bodo prišli obiskovalci, tedaj vendar ne bomo tako oblečene?» je vprašala.

«Tepček! Zakaj si pa zdaj pomerjate?» se je posmejala Mirjam.

«Sram me bo.»

Vsaka je vzela svoje bogastvo in ga odnesla v svojo spalnico.

Nenadoma je zatrobil rog.

Apama je pridrvela iz kuhinje.

«Hitro, hitro! Da ste mi vse nared. Seiduna prihaja.»

* * *

Hasan je imel medtem v svoji sobi z velikima daljema daljnosežen pomenek. Prižgal je nekaj svetilk in zagrnil okna s pregrinjali. Skopljenec je prinesel velik vrč vina. Možje so se zavalili na blazine in vrč je kroži! od ust do ust.

Hasan je začel:

«Velel sem te poklicati iz Rudbarja, Buzruk Umid moj, da bi tebe in Abu Alija seznanil s svojo oporoko. Želel sem, da bi bil tudi Husein Alkeini poleg. Toda dogodki so me prehiteli in Kuzistan je predaleč, da bi mogel poslati ponj. Gre namreč za načelo nasledstva v naši ustanovi.»

Abu Ali se je posmejal.

«Govoriš, kot da bi se hotel že jutri posloviti od tega sveta. Kam se ti mudi z oporoko? Morda bova jaz in Buzruk Umid pred tabo zagrizla v travo.»

«Omenil si Huseina Alkeinija,» je pripomnil Buzruk Umid. «toda kaj pa je s tvojim sinom Hoseinom, da si pozabil nanj? On je vendar tvoj naravni dedič.»

(Nadaljevanje sledi)